

༡༡། ། རིག་ཀུན་ཁུབ་བདག་ལ་སྐྱབས་ཆེ་ཡོང་འཛིན་ཁྱི་བྱང་རྩོམ་ཆེ་འཆང་
ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལ་སྐྱབས་ཆེ་གྲ་སྒྲོམ་སྐྱེ་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པ་
ཆེ་བརྩན་སྒྲོ་བཟང་མཁུན་རབ་བསྟན་པའི་དབང་ཕུག་
དཔལ་བཟང་པོ་རྣམས་པ་གཉིས་ནས་
སྐུལ་པའི་བསྟན་སྐྱེད་ཆེན་པོ་
རྩོམ་ཕྱགས་ལྷན་རྩལ་གྱི་
རྟོགས་བརྩོད་དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་རྩལ་དུ་བཀོད་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དྲི་བ་དྲི་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །རབ་དཀར་དད་པའི་སྤྲིང་དབུས་པད་ཟེའི་ཁྲིར། །རྒྱལ་ཀུན་འདུས་ཞལ་པ་ཤོད་སྤྲུལ་
བཞུགས། །རིགས་དྲུག་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱ་རྒྱུང་ངས། །བཀའ་འདྲི་ཆོག་གསུམ་ཞུ་འོ་གནང་བ་
སྤྲུལ། །སྤྲོན་བྱས་དཀར་མིན་གྱི་ལས་དང་འཕྲལ་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བཏེན་ནས་སྤྱི་ལོ་གཅིག་སྤྲིང་དགུ་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དང་དགུ་དང་དེའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྣམས་སུ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་འགྲོ་ཆགས་འཛིགས་ངས་
མེད་ཅི་བྱ་བཏོད་མེད་གྱི་སྤྲུལ་པ་ནག་པོ་འཐིབས་ཏེ་དཀར་སྤྲུག་ཆད་མེད་མེར་སྤྱི་འབྲུམ་ཕྲག་མང་པོས་
སྤྲིང་བཞིན་པའི་སྤྲུལ་སུ། འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པརྟེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་
མཆོན་སྤྲུང་པོན། དགོ་བཤེས། མེར་སྤྱི་སྤྲིང་ཕྲག་མང་པོ་ཡང་དག་སྤྲུང་བ་དཀར་པོའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་
པར་མཇད་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ། ཕྱི་ནང་གི་མེར་སྤྱི་དྲུག་ཞན་འབྱོར་ལྷན་འབྱོར་མེད་ཡོན་ཏན་ཆེ་
རྒྱུང་དགུ་གཉིས་སོགས་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་རང་རང་གི་དཀར་སྤྲུག་ཇི་ཡོད་སེལ་ཆེད་གྱི་ཐབས་སུ་
ཆོས་དང་བདེན་པ་ཞི་བ་རང་བཤད་སྤྲིད་དགོས་པའི་སྤྲོབ་སྤྲུལ་དང་འབད་བཅོམ་མཐར་ཕྱིན་གནང་བས་
བོད་གྱི་མ་ཏ་ཏ་མ་གན་རྟེ་ཆེན་པོ། ནང་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་ཉུལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཉུལ་བས་ཇི་ཁྲི་བྱང་དོ་ཇི་འཆང་ཇི་བཅུན་
སྤྱོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་གང་ཉིད་སྤྲིང་འདིར་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཞུགས་
བཞིན་པའི་སྤྲུལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་བྲངས་པའི་སྤྲོབ་སྤྲུལ་གང་གནང་བ་དང་། དམ་
པའི་ཆོས་གྱི་དཀར་གནད་མན་ངག་རྒྱས་བཤད་མཇད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཟེད་ངས་གྱི་རྒྱན་པོས་དབང་དུ་མ་
ཤོར་བར་བསྟན་ཡོད། འགའ་ཞིག་གང་ཉིད་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཁོད་དུ་འང་ལུས་ནས་བཞུགས་ཡོད་

ལགས། བའ་ཉིད་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། བཀའ་འདི་ཞུ་གཤམ་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་བའི་རིགས་འགའ་ཞིག་
ལོ་དུས་ཡུན་སོང་གི་དབང་གིས་སྤར་ཡང་བཀའ་འདི་ཞུ་དགོས་པ་བྱུང་ལགས་ན་བརྟེ་བ་ཆེན་པོས་གོ་
སྐབས་ཤིག་ཅི་ནས་གནང་རོག་གནང་། ཁྱིའི་བཀོད་ཀྱི་ཕྱག་ལྷོ་ཕྱག་ལྷོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་མཆོག་གི་ལོ་
༡༩༠༡ ནས་ ༡༩༤༡ བར་འཛམ་གླིང་འདིར་བཞུགས་ནས་མཇུག་པ་རྒྱབས་ཆེན་སྤེལ་གནང་བ་ཉིད་
ཀྱི་རང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ཐར་གཞན་ཁག་མང་པོར་གསལ་འདུག་ན་དེ་ལྟར་མཇུག་འཕྲིན་བསྐྱེད་པ་དགོས་
པ་གང་གི་དོན་དུ་ཡིན་ནམ། ཁྱིའི་བཀོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་ཆུ་མེམས་དཔལ་
མང་པོས་རིགས་དུག་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཛམ་གླིང་འདིར་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་རེད་པ།
ངས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་འདིའི་སའི་ཡང་སྤྱང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཏེ་མི་ལོ་
བརྒྱད་ཅུའི་རིང་བོད་ནང་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་མདོ་སྤྱོད་རིགས་པའི་གནང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཆང་
མར་སློབ་སློང་མཐར་སོན་པོ་བྱས་ནས་བསམ་སློབ་ཅི་གཅིག་པས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཉམས་
སློང་ཆད་མ་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་འདུལ་བུ་ཉམས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སློབ་སློན་དང་། ལྷག་པར་
ཕ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་གཞོན་པ་སློབ་སློང་གི་དུས་སྐབས་སུ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབ་ལམ་དང་རིག་
གནས་ཁག་། བྱུང་པར་དུ་ཞི་བ་དང་བདེན་པའི་ལམ་གྱི་སློབ་སློན་མཐར་ཕྱིན་བུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་
ལས། རེ་ཞིག་བོད་འདི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉམས་དམའ་བར་ལྷུང་ནའང་། ཆོས་དང་ཞི་བའི་རྒྱབས་
འཕྲིང་གི་མཆོན་སྒྲོན་བ་དན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གཡོ་སྐྱབ་པ་དང་། རྩོམ་བཤམ་ཞི་བའི་རྟགས་མ་ཞེས་
པ་དེ་ཐོབ་པའི་གནས་རྒྱལ་ཡང་མཐོང་བྱུང་བས། ངས་རང་སློབ་སློབ་བཏང་གིས་འཛམ་གླིང་གྱི་འགྲོ་
ཀུན་ལ་ཞི་བའི་ཡོང་ཆེད་དམ་པའི་ཆོས་དང་བདེན་པ་དང་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་སློབ་སློན་ལ་འབད་བརྩོན་
བགྱིས་པའི་དགོས་དོན་འཛམ་གླིང་འདིར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གོ་ཆེད་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་བསམ་ཏེ་སློབ་དེའི་ངང་
གནས་བཞིན་ཡོད། ཁྱིའི་བཀོད་ཀྱི་ཕྱག་ལྷོ་ཕྱག་ལྷོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་མཆོག་གི་སྐྱེ་བུ་གསུམ་པའི་ཡང་

སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གསེར་བྱི་མངའ་གསོལ་བྱུང་སྟེ་སྟོབ་གཉིས་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མི་
གཡོ་ཅན་འགས་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་འཕུ་ལོག་གཏོང་ཅིས་ཀྱི་འཆར་གཞི་རྒྱས་མེད་ཅུ་ཡལ་དུ་གྱུར་པ་
འདི་ལྟ་སྐབས་ཇི་དོན་འཆར་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛོད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བཀའ་བློན་རང་ཡིན་ཚུལ་
མཁས་དབང་བགེས་སོང་ཆོས་སྤྱོད་བཞིན་འདུག་པ་འདི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལགས། ༼བཀའ་ལན༽
སྐད་ཆ་དེ་བདེན་པ་འདྲ་པོ་ཡོད་རེད། ལོ་རྒྱུས་ཟུང་ཟུང་ཞིག་མ་བཤད་ན་སྐད་ཆ་འདིར་གོ་བ་ལོན་ཐུབ་
ཀྱི་མ་རེད། རྒྱལ་པོ་དུ་སྤྱོད་སྐབས་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལྟ་མེད་ཀྱི་སྤྲོ་མཆོར་དྲགས་པ་གནང་རྒྱ་སོགས་ཐབས་
ཤེས་ལས་འགན་ཆ་ཆང་གནང་སྟེ། བོད་གངས་ཅན་ཞིང་ལ་དགའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉི་མ་སྤར་ཡང་ཤར་བ་ལྟ་
བུའི་ཆོར་སྤར་གིས་བྱུང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དངོས་ཡོད་རེད། དེ་ཇིས་རྒྱལ་པོ་སྤྲུག་བྲག་དོན་འཆར་གི་
སྐབས། སྲིད་སྐོར་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་སྤྲོ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་གནང་
མཁན་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་བང་མཛོད་འཛིན་པ་ཞིག་རེད། དུ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྤྱོས་བྱ་དམ་པ་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རང་གི་སྤྲོ་མ་སྲིད་སྐོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕན་ཚུན་སྤྱོད་དམ་ཆོག་སྤྱོད་མེད་གཙང་
མ་གཙང་རྒྱང་རང་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། དུ་སྤྲུག་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་འབྲིང་གནད་ཡོད་འགའ་
ཞིག་ཕན་ཚུན་སྤྲུག་དོགས་ཞི་འཁོན་བཟུང་སྟེ་མཐར་དུ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་གཞུང་གི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་ཏེ་
སྤྱུ་ལ་བསྟོར་བའི་ལས་ངན་ཆབ་ཆེ་བ་མི་རེ་གཉིས་ནས་བསགས་ཡོད་རེད། དེ་སྐབས་ངོས་ནས་དུ་སྤྱོད་
རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་ཁང་དུ་བཞུགས་མི་དགོས་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་དྲག་བྱས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་ལས་དང་འཕུལ་
གྱི་རྒྱན་ངན་བསྟོག་དུ་མ་ཐུབ། བཙོན་ཁང་དུ་མི་སྤྱོད་པ་ཁག་ནས་བཞེས་ལགས་ཕུལ་མཁན་ཆོར་
བཀགས་ཆ་དམ་པོ་ཡོད་རེད། ངས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མིང་འཁུར་ཡོད་སྐབས་བྱི་བྱང་སྤྱང་
ནས་བཞེས་ལག་མོ་མོ་སོགས་བཅོས་ཏེ་ཕུལ་ན་བཀག་འགོག་བྱེད་གྱི་མི་འདུག །དེ་ཡིན་ཅང་འཆམས་
འཆམས་བཞེས་ལགས་བཅོས་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་ཕུལ་རྒྱུར་བསྐྱར་གྱི་ཡོད། སྐབས་ཞིག་མོ་མོ་བཅོས་

ནས་སྒྲ་བྱང་གི་དགོ་ཕྱག་ཐུབ་བསྟན་ཕྱལ་གར་བཏང་བ་ཡིན། བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཆོས་བཅུ་གངས་ཞིག་
རེད། དེ་དུས་དང་པོ་འབྲས་སྒྲངས་སྒྲོ་སྒྲིང་སྒྲུ་དོ་ཅི་ཕྱག་གིས་མཐོང་འདུག་པར་ག་རེ་ཡིན་པ་ཞེས་ཐུབ་
བསྟན་ལ་ངེ་བ་སྒྲངས་འདུག་པར་ཁོས་གནས་ཚུལ་བྱང་པོ་ལ་བ་འདུག་པར། ཅི་ཕྱག་གིས། རྒྱ་མཚོ་
བཏང་བས་མ་དོམས། །རི་རབ་ཐོས་པས་མ་བརྒྱག་ན། །ཁྱི་བྱང་སྒྲ་བྱང་གི་མོ་མོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བརྒྱག་
ཐུབ་ཞེ་ཡོང་། ཟེར་ལ་བ་ལ་བ་བཏང་འདུག་ཀྱང་བཙོན་ཁང་ནང་བཏང་ཙམ་བྱུང་སྟེ་བཞེས་མོ་ཕྱལ་བར་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞེས་པོ་ཞེ་བྱུག་བྱུང་ད་ནི་སྒྲ་བྱང་ནས་བཞེས་ལགས་མ་གནང་རོགས་ངའི་ཞོར་ལ་
ཡསྒྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་མཚན་ཤས་འགོ་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། ཡསྒྱབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འགྲོའི་
དོན་དུ་སྒྲུ་ཆོ་ཡུན་བཏན་གནང་རོགས་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་གནང་ཞེས་ཞུས་ཞེ། ཞེས་དང་། ཡང་། ལན་
འཁྱོར་བ་འདུག་གིས་ཡང་བསྒྲུར་གཅིག་སྒྲོར་དང་། ཞེས། དགོ་ཕྱག་ཐུབ་བསྟན་ལོ་བཅུ་བཞི་ལོན་པ་
འདྲིར་བཀའ་ཐེབས་པ་ཁོས་ཆ་ཆར་སྒྲུར་བསྒྲོས་ཞུས་པར། འོ་འགྲིགས་ག་ཞེས་གསུངས། རྩ་སྒྲིང་
རིན་པོ་ཆེ་བཙོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྒྲོ་བྱར་སྒྲུ་ལ་བསྟོ་བའི་ལས་ངན་དེ་འདྲ་གཞན་གྱིས་བྱ་སྤྱོད་སྟབས་
སྟན་ནས་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་སྐབས་སྐབས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱང་རྒྱང་སོ་ཉལ་དུ་བཏང་གི་ཡོད་པས།
ཉིན་གཅིག་ས་ག་ཟླ་བའི་ཆོས་བཅུ་གངས་ཞིག་གི་མཚན་མོ་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་པའི་སྐབས། ཐུབ་བསྟན་བཙོན་
ཁང་ཉི་འབྲམས་སུ་སོ་ཉལ་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་སྐབས་ཅི་ཕྱག་གིས་སྒྲོག་ཞུ་ཞིག་འཁྱོར་ནས་བཙོན་ཁང་དུ་
བསྒྲོར་ཡངས་ཡོང་སྐབས་དང་ཐུག་པར། ཅི་ཕྱག་གིས་མཚན་ཕྱི་པོ་འདྲི་འདྲར་ག་བར་འབྲམས་ཀྱི་
ཡོད་ཅེས་ལ་བ་ལ་བ་བཏང་བར། ཐུབ་བསྟན་ནས་ངས་ད་གིན་ས་རུབ་མ་རུབ་སྐབས་ཡསྒྱབས་ཇེ་རིན་པོ་
ཆེའི་བཞེས་མཚོད་ཁྱུས་ག་ཡོང་སྐབས་དེའི་ཉོག་དེ་ཟག་འདུག་པར་བཙལ་ཆེད་དུ་ཡོང་ཚུལ་བཟོད་ནས་
མགོ་སྒྲོར་བཏང་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་བའི་ཁྱལ་གྱིས་ཉི་ཁྱུག་ཀྱོག་ཞིག་དུ་ཡིབས་ནས་ཉན་སྒྲ་བྱས་ཉི་
བསྟན་པར། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཅི་ཕྱག་བཙོན་ཁང་དུ་སོང་ཇེས་སྐབས་ཞིག་རྩ་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་

གསུང་སྐད་ཆེན་པོས་དགོངས་དག། དེ་འདྲས་མ་གནང་སོགས་གསུངས་པ་ཐོས། གང་འཆམས་
འཇམ་ཐངས་སུ་སོང་འདུག་པ། དེ་སྐབས་སྐྱ་སྟོག་ལ་བསྟོ་བའི་བྱ་ངན་སྟེལ་ཆར་བ་འདྲ། ཡིན་ནའང་
སྤྱི་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་བཅོན་ཁང་དུ་རང་དབང་གི་དགོངས་པ་ཚོགས་འདུག་ཞེས་
ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན། རྩ་སྒྲིང་རྒྱལ་ཐོག་སྐབས་ཀྱི་ཅུ་ཆོག་དང་གསར་
བཙུམས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཡོངས་ཚོགས་ལ་ཆ་འཇོག་བྱེད་རྒྱ་མེད་པའི་བཀའ་ཁྲབ་སྟེལ་བ་འདིའི་ནང་དོན་
རྒྱལ་བའི་ཡང་སྟོན་འགྱུར་བ་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ལུགས་ཆེ་བྱུང་བ་འདྲ། གང་ལྟར་སྐྱ་མདུན་རྒྱུང་
སྟོན་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱན་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ནས་སྐྱ་ཡོན་ཕུལ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཞིག། ཁྲོ་བྱར་དུ་
རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་གིས། སང་ཉིན་གཙུག་ལག་ཁང་ཇོ་བོའི་མདུན་ཟན་བསྐྱེལ་གཤམ་ཆེ་ཞིག་ཕུལ་
རྒྱ་ཡིན་ན་དེར་ཡོངས་འཛིན་ནས་གཉིས་ཕྱགས་སྟོན་གནང་ཆེད་ཐེབས་དགོས་ཡོད་པའི་སྐྱ་མེད་བརྟ་
ཐོ་ཞིག་བྱུང་། སང་ཞོག་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སོང་སྟེ་སྟོན་ལམ་འདྲ་བརྒྱབ། དོན་དག་ངོ་མ་ཇི་
ཡིན་ཤེས་མེད། ཟན་ཏྲགས་ཕུལ་ཇེས་ཟན་བསྐྱེལ་བབས་པ་དེའི་ནང་སྐྱ་མདུན་གྱི་མཆན་ཐོན་འདུག །
གཞི་ནས་ཡང་སྟོན་སྟོར་གྱི་སྟོག་ཁྲ་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་བས་ཏང་སང་དགོས་པ་བྱུང་། སྐབས་ཡག་
ནས་སྐྱ་མདུན་གྱི་མཆན་ཐོན་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཤམ་སྟོན་ཐོན་མེད་ན་ཆར་བ་རེད། དེ་ནས་ཟླ་བ་
གཅིག་སོང་མ་སོང་འཆམས་སྐར་ཡང་ཁོ་པ་ཆོས་ཅུ་ལོ་གི་ལྷ་རྩའི་མདུན་ཡང་སྟོན་སྟོར་ཟན་ཏྲགས་བྱ་
རྒྱུའི་གྲ་བསྐྱིགས་བྱ་རྒྱལ་སྐྱ་དྲག་ནང་མ་འགས་ཕྱན་ལན་བསྐྱེལ་བྱུང་བར། ད་རིང་ཕྱན་ནས་ལུགས་
གཅིག་མ་བརྒྱབ་ན་དཔེ་བསམས་ཀྱི་རེད་བསམས་ཏེ། ཡོངས་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེར་གནས་རྒྱལ་ཁྱབ་
སོང་སྟེ། ད་རིང་ཕྱན་གཉིས་ནས་ངོ་སྟོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་ཡང་སྟོན་འགྱུར་བ་
བཏང་བ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྟོན་གང་འཐད་ནས་གནོད་སྐྱོན་ཆེ་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོང་གི་རེད། ཐོག་
མར་བྱེད་ཡོངས་འཛིན་གྲན་པ་ཡིན་ཅང་ཡང་སྟོན་སྟོར་འགྱུར་བ་བཏང་ན་མི་འགྲིགས་རྒྱལ་སྐྱས་ཅམ་

ཞིག་གནང་ཐུབ་ན། ལམ་སང་ཕྱན་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བསྐྱུགས་གསལ་ལག་གང་རྒྱས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་
ཚུལ་བཀའ་མོལ་ཞུས་ཏེ་ཐག་བཅད། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཡང་བཀའ་ཤག་ནས་སང་ཉིན་ཅི་ལོ་
ཀེ་ཤུ་རྩེ་རྒྱ་མདུན་ཟན་རྟགས་ཕུལ་རྒྱུ་ཡོད་པས་དེར་ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས་ཐུགས་སྒྲིན་ཆེད་ཐེབས་
དགོས་བདེ་ཐོ་འབྱོར་བྱུང་བ་ལྟར་སང་ཉིན་ཅིར་དུས་ཚོད་ཐོག་ཕྱིན། དེར་གནད་ཡོད་གཞུང་གི་མི་སྣ་
མང་འཛོམས་ཐོག་ཇ་སག་ཆེན་མོས་བཀའ་སློབ་འགྲེལ་ལག་ཟེན་ཏེ་ཟེན་སྒྲིལ་ཕུལ་ལ་ཉི་བའི་སྐབས་
ཡོངས་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྒྲ་མ་ཆོས་རྒྱང་རྒྱང་མ་གདོགས་གནང་གི་མེད་སྐབས། མང་ཚོགས་ཀྱི་
དབུས་སུ་འཛིག་ཏེན་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་ཐོག་མར་གསུང་རྒྱུར་ཆོར་སྤང་ཆེ་བར་བཞེན་ད་དུང་ཞལ་
ནས་གསུང་གྲབ་གསུང་གྲབ་གནང་བ་ལས་གསུངས་མ་གནང་ཅང་། ཕྱན་ལམ་སང་ཡར་ལངས་ཏེ་ཞི་
བའི་ནམ་འགྲུར་ཐོག །ཁ་སང་སྡོན་མ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཟན་རྟགས་ཕུལ་སྐབས་ཀྱང་ཕྱན་ཡོངས་
འཛིན་གཉིས་ནས་གནད་དོན་ཤེས་མ་བྱུང་། ད་རས་ཀྱང་གནད་དོན་ཤེས་ཀྱི་མེད། གལ་སྲིད་ཡང་
སྲིད་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་ན་སྤར་ཡང་བརྟགས་པ་དགོས་དོན་མེད། ཡང་སྲིད་འབྲུལ་མེད་ངོས་འཛིན་དང་
གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བྱུང་སྡོ་རྒྱ་ཡོན་གསལ་བཞེས་གནང་ནས་བཞུགས་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་རེད།
དེ་མིན་ངོས་ལེན་ཅུ་བ་ནས་མེད་སོགས་རྒྱ་མཚན་ལོ་རྒྱས་གང་མང་མང་ཞིག་ལག་ཟེན་ཐུབ་པ་བྱུང་བར།
ཡོངས་འཛིན་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ལམ་སང་ཡསྐབས་ཇི་རིན་པོ་ཆེ་འི་གསུངས་པ་དེར་རྒྱ་རྒྱུར་ཆ་
ཆང་ཡོད་ཅེས་མདུན་ཕྱོགས་སྡོང་ཁུ་རྒྱར་བཞུགས་གནང་སོང་། དེ་ནས་ཕྱན་གྱི་སློབ་མའི་གསལ་རྒྱ་དག་
ཁག་མང་པོ་ནས་ངོ་ཆོལ་བྱས་མཐར་ཟན་སྒྲིལ་ཕུལ་རྒྱུ་མེད་པ་བཅོས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་ཡང་སྲིད་སྐོར་
ཉོག་སྡོང་རྒྱན་ནས་མེད་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་སྐབས་ཟན་སྒྲིལ་ནང་རྒྱ་མདུན་གྱི་མཚན་ཡང་བཅུག་
མེད་པ་ཡིན་འདུག །ཟན་སྒྲིལ་ཁོ་པས་ཁ་ནང་ཐོས་ནས་གར་སོང་ཆ་མེད་བྱུང་བ་གནས་ཚུལ་ཡ་
མཚན་དགོས་པ་མང་པོ་སྡོན་མ་བྱུང་ཡོད། གནས་ཚུལ་འདི་ནམས་གོ་ན་ཕྱན་ནས་རྒྱ་མདུན་ཡིད་

བཞིན་ནོར་བུའི་མཛད་འཕྲིན་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད་ཕྱག་རོགས་གང་ལུས་ལུས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོང་གི་
རེད། ངས་འདི་ལྟར་རང་ལུས་གང་ཡོད་སྟོན་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གང་ཅིའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་སྒྲན་མེད་པ་
ཞིག་ལུ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། རང་གི་རྩ་བའི་སྤྲ་མ་མཁས་གྲུབ་བྱེད་པའི་གཙུག་ལྷན་གྱི་
བདག་ཏེ་རུ་ཀའི་ཇེ་པ་ཐོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྣང་པོའི་བཀའ་སློབ་ཕེབས་དོན་དུ་བྱེད་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ནས་
སྐྱ་ཡོན་གསུམ་སྟོང་གནང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་མེད་འདིར་ཞབས་འདེགས་སྟོན་གང་ས་ནས་ལུས་
ཐུབ་ན་སྐྱ་མེད་འདི། བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་ཤོར་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། བདུན་པ་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལྟ་བུའི་བསྟན་འགྲོམ་སྟོན་པའི་མཛད་འཕྲིན་འཛམ་གླིང་
འདིར་རྒྱས་ངེས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཏུར་ཐག་གྲིས་ཨ་ཞེས་བཀའ་སློབ་ཕེབས་པ་ལྟར་སྣང་བཅངས་སུ་
ཡོད་པས་ཡིན། །དྲི་བ། ། འོ་ན་ཀླུ་བས་ཇེ་པ་ཐོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྣང་པོས་ཀྱང་ཀླུ་ལ་བ་སྐྱ་མེད་
བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་མ་འོངས་པར་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་ཐུགས་སྟོན་བདེན་ཆོག་གནང་བ་དང་ཀླུ་བས་
ཇེ་གང་ཉིད་ནས་དེའི་ཐོག་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་ཡིན་ཅང་། ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་དམ་
ལ་གནས་པའི་དགེ་ལྡན་བསྟན་སྲུང་དོན་ཇེ་ཤུགས་ལྡན་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཀློང་ས་མཆོག་གི་སྐྱ་ཕུ་དང་
མཛད་འཕྲིན་ཐོག་སྲུང་སྟོབས་རོགས་པན་ལས་བཞི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་མེད་གནང་ཡོད་ཀྱི་རེད་པ།
། བཀའ་ལན། ། ཡོད་དེ་ཡོད་གཅི་ཆེ་ཀླུ་བས་ཇེ་དོན་ཇེ་འཆང་བདེ་ཆེན་སྣང་པོས་ཐུགས་བསྐྱེད་
གནང་པས་ཡིན་གྱི་རེད། ཀློང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དང་། རྒྱ་གར་གནས་གཟིགས། གྲོ་མོར་
བཞུགས་སྐབས་སོགས་སུ་ཆོས་སྟོང་ཤུགས་ལྡན་རྩ་ལ་ནས་དབང་དུ་གཏུགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཐོང་
ཆོས་སུ་གྱུར་པ་བྱུང་བ་ན་ཀློང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་སྲུང་སྟོང་གྲུབ་བྱུང་སྟེ་ཤུགས་ལྡན་རྩ་ལ་
གཉིར་གཏད་དགུས་ཆོར་གྱི་ངང་འཕྲིན་བསྐྱེད་འགག་མེད་དོན་ཇེ་འོ་སྐྱ་དབང་ས་ཞེས་པ་དེ་དང་ཤུགས་
ལྡན་གཅི་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་གསོ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་གྲུབ་འདུག །སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༢ ལོར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་

ཆེས་བཀའ་མངགས་ཇི་ལྟར་གནང་དོན་བཞིན་སྐྱེ་མཁུན་རང་གི་ཐུགས་དམ་གྱི་ཉིན་དུ་འཛིགས་བྱེད་དང་
རེག་བྱེད་མ། སྐྱེ་ལྔ། རོ་ཇི་ཤུགས་ལྷན་རིགས་ལྷ་བཅས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་ཆད་ལྷན་གསར་བཞེངས་རབ་
གནས་སྤྲེའི་ཁྱུ་ཉི་ཤུལ་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་གར་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་ཕེབས་ཇེས་སྐྱེ་མཁུན་
དགྲུང་གངས་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ བར་ཡགོང་ས་མཆོག་ནས་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ཚུལ་
བཞིན་བསྟན་གནང་ཡོད་རེད། ༼དྲི་བ༽ དེ་བུ་ལྷ་ཡ་མང་པོ་དྲན་ཡོང་གི་འདུག་སྤྱོད་དམ་
གཙང་བསྟེ་བསྟེད་སྤྱི་ཚམ་བྱུང་མེད་པས་ནང་དོན་བཀའ་ལན་ལྷུགས་སྟོལ་གནང་རོགས་གནང་།
ཡགོང་ས་མཆོག་བོད་ནས་སྐྱེ་གར་དུ་ཕེབས་ཐུབ་པ་འདི་ཆོས་སྐྱོང་ཤུགས་ལྷན་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་
ཞིག་རེད་ཅེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བགྲོས་སོང་གནད་ཡོད་མི་སྡེ་མང་པོས་གསུངས་གོ་ཐོས་བྱུང་བས་བདེན་
ཏུན་ཇི་འདྲ་ཡིན་ལགས། ༼བཀའ་ལན༽ དེ་དུས་ང་རང་དངོས་སུ་ཡོད་ཉམས་སྟོང་མཐོང་ཚུལ་
ལྟར་བྱས་ན་བདེན་པ་བཤི་དགོས་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ས་ཕག་ཟླ་བ་དང་པོའི་གོང་ཚམ་ནས་
ལྷ་སའི་མཐའ་འཛམས་ཉི་འཁོར་ཁག་ཏུ་སྐྱེ་དམག་སྟོང་ཕྱག་རིམ་འབྱོར་ཡོད་བཞིན་ཐོག་། ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་སྟོན་ལམ་གྱི་བསྟོར་གྱི་མཇེད་ཆེན་ཟེན་ལ་ཉི་བའི་སྐབས་སྐྱེ་མིའི་རྣམས་གར་གཞིགས་མོར་
ཕེབས་དགོས་ཆོས་ཆ་ངེས་བཟུང་ག་དུས་ཡོང་མིན་གྱི་སྟན་གསན་ཁྱུ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་
བོད་དབར་འཁོན་འཛིན་ཇི་ཆེར་བྱུང་སྟེ་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཐུ་ཉིན་ཁ་ཡོང་དོག་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་
སྲིད་ཆགས་འཛིག་མ་ངེས་པའི་སེམས་འཕྲལ་ཉམས་སྟོང་ཅན་དང་མཐུན་སྒྲིབས་ཅན་མི་ཉུང་བཞིག་གི་
ལྷན་པར་སྟེབས་སྟབས། ས་ཕག་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་གཞུང་གནས་ནས་གནས་རྒྱུ་
ཆོས་སྐྱེ་ལྷན་འདྲན་ཐོག་སྐྱེ་མཁུན་ལྷ་ས་རང་དུ་གཏོན་བཞུགས་དགོས་སམ་ཡང་ན་ཕྱི་ཕྱོགས་ཞིག་ལ་
ཕེབས་དགོས། བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཆགས་འཛིག་ཇི་ཡོད་སྟོར་ལུང་ཁྱུ་དྲི་བ་ལྷུ་པའི་ལན་དུ།
སྐྱེ་མཁུན་སྐྱེ་ལ་ས་རང་དུ་བཞུགས་ན་བཟང་ཞིང་བསྟན་སྲིད་ཐོག་ཉེས་སྟོན་མེད་པར་ངས་གདོང་གོགས་

ཡོད་མོགས་དང་ཞབས་རིམ་མང་ཙམ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་ཇི་དག་ཇི་ཆེ་ཇི་གསལ་དུ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཕྱན་ནས་སློབ་འགན་མ་བཟོད་པར་སྐྱེ་མཁུན་ལ་
དགོངས་སྒོར་ཐུགས་འདུན་ཇི་བཞིན། རྩ་སྟོད་ཀྱི་དབར་རིན་པོ་ཆེ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་སྤང་ལུང་རི་ཁྲོད་
ལྷོག་ཏུ་བསྐྱོན་སྤང་དོ་ཇི་ཤུགས་ལྡན་ཙུལ་ལ་ལུང་ལྷུ་ཕུལ་བར། ཤུགས་ལྡན་ཙུལ་ནས་བོད་ཀྱི་བསྐྱོན་
སྤིང་ལ་བར་ཆད་ཆེ་བ་འོངས། སྐྱེ་མཁུན་འཕུལ་དུ་ལྷ་ས་ནས་སྤྱི་ཕྱོགས་ངེས་པར་ཕེབས་ཐོན་དགོས།
དེ་ཡང་ཆོས་ཆ་དང་ཕེབས་ཕྱོགས་བཅས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རལ་གྱི་འདི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་
སྐྱེ་འཁོར་དོ་ཇི་ལི་མིང་ཅན་ཞིག་ནས་ལྡན་དུ་འབུལ་མེད་འབྱེར་དགོས། ང་ཡི་གདོང་གོགས་ལ་བསྐྱེ་བ་
མེད་ཅེས་མོགས་བཀའ་ལུང་ཆོས་གསལ་པོ་ཞིག་འབྱོར་བྱུང་བར་དེ་དོན་སྐྱེ་མཁུན་ལྡན་རྒྱས་ལ་སྐྱོན་
གསན་ཞུས། དེ་ཇིས་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་དགོས་སྐབས། ཅིར་ཟན་དྲགས་ཞིག་ཀྱང་ཕུལ་གནང་
བར་ཆོས་སྦྱོང་གི་བཀའ་ལུང་དང་ཅི་མཐུན་བྱུང་བ་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྦྱོང་ཆོར་ཆང་མས་སྐྱོན་བྱས་
ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་རང་གིས་ཕྱོགས་ཐོན་གནང་རྒྱུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་བ་རེད། དེ་དུས་ངས་
ཆོས་སྦྱོང་ཤུགས་ལྡན་ལ་ལུང་ལྷུ་ཕུལ་མེད་ན། ཟན་སྒྲིལ་གྱི་དྲགས་པ་དེ་བདྲགས་པ་གསུམ་པ་ལ་
སྒྲིབས་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ། དེ་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བདེ་ཕེབས་འབྱུང་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཆར་རེད། །དྲི་
བ། ། འོ་ན་འདི་ལྟོས་སྐྱེ་མཁུན་རང་གིས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་མཇུག་རྣམ་དེར་གསལ་མི་འདུག་པ་
ཇི་འདྲ་ཡིན་ལགས། །བཀའ་ལན། ། མཇུག་རྣམ་དེ་རྒྱ་གར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་ཇིས་མཇུག་པ་རེད།
དེ་སྐབས་བསྐྱོན་པའི་སྤིང་པོ་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཁོ་ན་ལས། ལྷ་ལ་ཞུས་པའི་
སྒོར་དེ་བཀོད་ན། སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཇི་ཡོང་རྒྱུ་ཆོད་ལོན་མེད་པས་ཁར་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་འདྲ་མིན་ལ་དྲི་བ་དང་ལྷག་པར་གནས་དགའ་གཉིས་ལ་དྲི་བ་གང་བྱུང་བྱས་ན་གནས་
རུང་གི་སྐྱེ་དོན་ལ་སྐབས་སྐབས་སྐྱེ་འདྲོངས་མིན་གྱི་བར་སྟོང་ཞིག་ཡོད་འདྲ་བས་བཀའ་ལན་ནོར་

འབྲུལ་འདྲ་བྱུང་ན་བསྟན་སྲིད་ལ་པན་ལས་གཞིད་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་ཤུགས་ལྡན་དང་གནས་རྒྱུད་གི་
བཀའ་ལུང་སྒྲོར་བཀོད་གནང་མེད། འོན་ཀྱང་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བཀའ་ལུང་དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
བྱུང་བའི་ལེགས་གསལ་ཆེད་དུན་གསལ་ཆེ་བ་མཚོན་ཅམ་ཞིག་བཀོད་གནང་འདུག་པ་འདི་ལྟར།
མཇེད་རྣམ་དེབ་གྲངས་ ༢༢༤ ནང་། དག་ཞི་དམག་སྐར་གྱི་མདའ་དཔོན་དོ་ཇེ་དག་འདུལ་ནས་བོད་
དམག་བརྒྱ་སྒྲོར་ཞིག་འབྲིད་དེ་ནོར་སྒྲིང་གི་ལྷོ་ཤར་ས་གནས་གཙང་རྒྱ་བཀྲལ་བའོད་བདེ་བའི་ས་
ཕྱོགས་སུ་སྡོན་ཐོན་བྱས། འདི་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བཀའ་ལུང་དུ་ཕེབས་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དོ་ཇེ་འི་མིང་
ཅན་ཞིག་གིས་རལ་གྱི་འབྲུར་གསུངས་པ་དུན་པར་མཚོན། ཡང་དེའི་གྲངས་ ༢༣༢ ནང་། སྤྱི་མཐན་
གྱི་ལུས་སྟོབས་བཟང་ཞིང་གི་རིང་པོ་ཞིག་བསྐྱམས་འདུག་པ་དེས་དག་ཉེ་སར་བྱུང་ན་བདེག་རྒྱུའི་ཡིད་
ཆེས་ཡོད། འདི་ཤུགས་ལྡན་རྩལ་གྱིས་རལ་གྱི་ཞིག་གནང་བ་དེ་དུན་པའི་མཚོན་བྱེད། མཇེད་རྣམ་
ནང་གི་སྐུ་དཔར་ཨང་ ༡༥ པར་སྐུ་མདུན་ལྡན་དུ་རལ་གྱི་རིང་པོ་དེ་འབྲུར་བའི་སྐུ་སྤྱང་བ་དང་བཅས་
པ་དེ་བཀོད་གནང་བ་དང་། ཆོས་སྒྲོང་གི་གནས་དོལ་གྱི་དོ་ཕུད་དང་། དེའུ་ལྷས་དཔོན་གནས་རིམ་
པར་ཉིན་ཤས་ལྷོད་བཞུགས་གནང་ཐོག་འཆར་གཞི་གསར་པའི་དབུ་འཛུགས་གང་ལེགས་བྱུང་སྒྲོར་
ཆང་མ་ཆོས་སྒྲོང་ཤུགས་ལྡན་གྱི་འཕྲིན་ལས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། ལྷོ་མོ་དུང་དཀར་དཔོན་པའི་
སྐུ་པར་བཀོད་གནང་བ་ཡང་དུན་གསལ་ཆེད་རེད། ༄ྲི་བ། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྱིར་དུག་པ་ཆངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་། དེང་སྐབས་གནས་རྒྱུད་གི་ལུང་བསྟན་ཁག་ལ་ཡིད་དྲོན་མི་ཐུབ་པར་
བྱུང་རྒྱལ་དང་། སྐུ་ཕྱིར་བཅུ་གསུམ་པའི་མཚན་ཞབས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དག་བཞེས་སོག་པོ་དོ་ཇེ་
ཡབ་གྱི་རང་རྣམ་དང་། ལྷ་སྐབ་པའི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་རབ་རྣམས་གྱི་ནང་གིང་འབྲུག་ལོར་དབྱིན་ཇི་དམག་
དཔུང་བོད་ནང་ཡོང་སྐབས་གནས་རྒྱུད་གི་ལུང་ལོག་སྒྲོན་པ་ལས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་མཚོག་
བྱང་སོག་བརྒྱད་རྒྱ་ནག་དུ་གྲོས་བྱོལ་དུ་སྒྲོ་བུར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། སྐུ་ཕྱིར་བཅུ་གསུམ་པ་

དགོངས་པ་ནི་དབྱིངས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་འཕྲལ་རྒྱུ་གནས་ཀྱང་གི་སྒྲན་ལོག་ཕུལ་ཚུལ་དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐེན་གནས་ཀྱང་ཆོས་ཐེ་སྐྱེ་རྒྱུ་གནས་དབྱུང་བཤང་བ་དང་། སྐྱུན་གསལ་ཀྱི་ཕན་
ཀོང་པོར་དགོངས་པོག་འབྱུངས་ཕུད་བྱས་ཚུལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་དམངས་ནམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
ཡོད་ཚུལ་ཆོག་མཐོང་ལོ་རྒྱུ་ཁག་ནང་གསལ་བ་དང་། ༡༩༧༩ ནང་། སྐྱེའི་བཅུ་བཞི་པ་ལྟ་ས་
ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ན་མི་ལོགས་པའི་གནས་ཀྱང་གི་ལུང་ལོག་དེ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ནང་
གནས་ཀྱང་གིས་ད་སར་ཕ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ཤུགས་ལྷན་བསྐྱེད་གནང་རྒྱུ་འཆོམས་བཞག་དགོས་
པའི་ལུང་བསྐྱེད་ལ་མཆོག་ཅན་དེ་བྱུང་བས། བོད་མི་ནང་ཁྱུལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོག་གླིང་ཟད་མཐའ་མེད་
པ་འདི་དག་འབྱུང་བའི་སྐབས་ལྷན་ཁྱེད་པོ་མོང་ན་འདི་དག་གནས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་ངོ་མ་དེའི་འཕྲལ་
ཞིག་གལ་ཡིན་སྲིད་ཅིང་། དེ་མིན་གཞན་ཞིག་གནས་ཀྱང་དུ་བརྩམས་ནས་ལུང་ལོག་རྒྱབ་པ་གང་ཡིན་
ལགས། ༼བཀའ་ལན༽ སྐྱེའི་དུག་པའི་སྐབས་གནང་རྒྱུ་ལུང་བསྐྱེད་ལ་ཡིད་རྩོན་མི་འཕེར་
ཚུལ་ཐོག་ཡིན་དུང་དེར་དབྱུང་བ་བྱས་ན་ཤེས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། སྐྱེའི་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་དེ་ནམས་ཕྱན་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བས་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ལུང་ལོག་དེ་ཆོ་གནས་ཀྱང་
ཆོས་ཐེར་ཉ་སྟུལ་ཟེར་བའི་གདོན་འདྲེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ཡང་བརྩམས་ནས་བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྲིད་ལ་གཞོན་པ་བྱ་
སེམས་ཁོ་ནས་ལུང་རྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་སྒྲོན་མ་བོད་ནང་ཡོངས་གྲགས་རེད། གནས་ཀྱང་རང་ལྟ་གལ་
ཡིན་སྐྱེའི་བཀའ་སྒྲོས་དམ་ལ་གནས་པ་རེད་པ། ༼དྲི་བ༽ འོ་ན་ཉ་སྟུལ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་གའང་སེ་
བྱུང་བ་ཡིན་ལགས། ༼བཀའ་ལན༽ འདི་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་བཤད་ན་མ་གཏོགས་གོ་གི་མ་
རེད། སྒྲོན་སྐྱེའི་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དབྱུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐབས། སྐྱགས་པ་ཕལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུས་
རྒྱུན་མཐོང་ཁྱོད་དེ་ཅམ་མེད་པ་ཞིག་གིས་ཉིན་གཅིག་ཕ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་དེ་མོ་རིན་པོ་
ཆེར་གོས་ཆེན་གྱི་ཞབས་ཆགས་མཇུག་ཅན་གིན་དུ་ལོགས་པ་ཉ་ལམ་ལྟ་སའི་གླིང་ནང་དེ་ཅམ་ལས་

ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་འབྲུལ་ཞུས་འདུག་པར། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདི་ཡག་པོ་ཞིང་གི་
འདུག། རྒྱ་མཉུན་རང་ལ་ཕུལ་ན་ཐུགས་དགུས་པོ་ཡོང་ས་རེད་
གསུངས་ནས། ཕགོང་ས་མཆོག་ལ་དགུས་འབྲུལ་ཞུས་གནང་བ་རེད། ཕགོང་ས་མཆོག་ཐུགས་ཤིན་
ཏུ་མཉེས་པོ་བྱུང་སྟེ་སྐབས་ཞིག་ཞབས་ཆགས་དེ་བཞེས་གྲབ་གནང་འདུག་པར་གནས་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱལ་
ཐོག་ས་ཐེབས་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞེས་ན་མི་ལགས་རྒྱལ་དང་དེའི་ལྷོག་པར་རལ་གྱི་བཅུག་ནས་ཁ་འབྱེད་
དགོས་པའི་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར་ཁ་འབྱེད་སྐབས་དེའི་ནང་མཐུ་གཏད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོན་པ་བྱུང་།
དེ་ནས་བཀའ་ཤག་སོགས་ནས་ཕགོང་ས་མཆོག་ལ་ཞབས་ཆགས་ཕུལ་མཁན་སྤྱ་ཡིན་བཅུད་གཅོད་
བགྲིས་པས། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་སྐབས་རིན་པོ་ཆེར་དབུ་ཉིས་གནས་དབྱུང་དང་། དེ་མོ་སྤྲ་བྲང་ལ་
སྒྲིལ་རྒྱབ་ཅིང་དེ་མོ་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་འབྲུང་ཅུད་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཅ་བསྒྲགས། དེ་མོ་སྤྲ་བྲང་གི་
མཆོད་གནས་ཉ་རེ་སྤྱལ་སྤྱི་ཟེར་བ་ཆོག་ཤུག་ལེན་ལ་མཁས་ཞིང་ཡི་དམ་ཏྲ་མགིན་ཡང་གསང་སོགས་
ཀྱི་བསྟེན་པ་འབྲུམ་ཤུག་མང་པོ་སོང་བ་ཞིག་ཡོད་པར། དེར་དོག་གཞི་བཟུང་སྟེ་ངན་སྒྲགས་གཏད་
འཁོར་བཅུག་མི་རེད་ཟེར་ནས་མ་ཉིས་ཁ་གཡོག་ལྟ་བུས་ཉ་སྤྱལ་གྱི་བྲང་ཁོག་བཀོག། ལག་གཉིས་
རྒྱབ་བགྲིགས་བྱས། ལྟ་སའི་སྒྲོར་ལམ་དུ་བཏགས་དེ་བཞག། ལྟ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་མཐུ་གཏད་བྱ་
མཁན་འདི་རེད་ཟེར་བའི་སྒྱུར་ཡིག་མཉུན་དེར་སྒྱུར་ཡོད་སྐབས་ཡར་འགོ་བརྒྱ་དང་མར་ཡོང་སྟོང་
གིས་ངོ་མའི་གནས་རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཡིན་རྒྱུ་རེད་བསམས་ནས་ཁས་མཐུ་ལུད་འཕངས་པ་དང་། ཆོག་ངན་
ལབ་ལབ་སྒྲ་ཆོགས་བཏང་བར། ཉ་སྤྱལ་རང་ནས་ད་ལམ་གྱི་བྲང་ན་རྒྱན་ནས་བྱེད་མེད་པར་སོང་།
སྟོ་ཕམ་ཆོད་ལས་འདས་པའི་ངང་བདེན་པ་འདིས་སྤྱི་བ་ཕྱི་མར་བོད་སྟེ་པ་གཞུང་འདི་ཞོ་ལྟར་དཀྱགས་ཏེ་
མེད་པ་བཟོ་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྟོན་ལམ་ཤུགས་ཆེ་དང་བཅས་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་པ་རེད་
འདུག། རྒྱ་ནས་ཉ་སྤྱལ་གྱི་བྲང་པོ་དེ་བྱ་མོད་ལ་མ་སྤྱིན་པར་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་ཆེད་སྐས་ནས་དེ་སྟེང་

མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱལ་སྤེལ་བ་གནས་ཆ་ཆོད་བྱུང་དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ལྷག་སོང་བ་ན་མཆོད་
རྟེན་དེར་གས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་དོད་ནས་དེའི་ནང་ནས་བྱ་རོག་ནག་པོ་ཞིག་འཕྱར་ཏེ་ཤོར་སོང་བར་ཡོངས་
བྲགས་སུ་གྱུང་། དེའི་ལོར་ལྷ་སའི་ཁྲལ་དུ་ཆར་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པོ་བྱུང་བས་ལོ་ཉིས་ཆེ་བ་བྱུང་།
མཆོད་རྟེན་ཞིག་གསེའི་ཆེད་རྒྱུད་སྟོད་དགོ་འདུན་ནམས་ནས་འགན་བཞེས་ཕྱག་ལས་གནང་སྐབས་ཉ་
སྟེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་བྱེད་ཅུ་ཡར་ལངས་ཆར་ཡོད་ཚུལ་གྱིང་། གང་ལྟར་དེའི་སྐབས་གནས་ཚུང་སྟུན་
འདྲིན་ནམ་ཞུས་སྐབས། ཉ་སྟེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟེན་ས་དེ་ནས་རྒྱུང་འཛུགས་འཁོར་མ་ཞིག་ལངས་ནས་
གནས་ཚུང་དགོན་པའི་བར་ཡང་ཡང་བསྟར་ཆགས་སུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་སེར་སྐྱ་པལ་མོ་ཆེས་མཐོང་
ཚུལ་ཡོངས་བྲགས་བྱུར་སྐབས། ལགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་སྟེ་པ་གཞུང་ནས་གྲ་
བསྐྱོགས་གནང་ཐོག། དགའ་ལྷན་གསེར་སྟོང་དོ་ཇེ་འཆང་ཞེས་པ་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་དེ་དབུ་བཞུགས་
ཐོག་རྒྱུད་གྲ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་དམ་བསྟེན་ཆེན་སོང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷན་དུ་ཉ་སྟེན་བསྐྱོགས་ཆེད་དགའ་པོའི་
སྟེན་སྟེག་དབུ་འཛུགས་གནང་། སྟེན་སྟེག་དབུ་མ་ཚུགས་གོང་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་མ་སྐར་མ་
རྣམས་ཕྲ་ལམ་ལམ་ཡོད་ནའང་། དབུ་ཚུགས་ནས་སྟོ་བུར་དུ་སྟེན་འཁོར་དེ་ཆར་པ་དང་ཁ་བ་འབྲེས་མ་
ཞིག་བབས་འདུག་པར་སྟེན་སྟེག་གི་མེ་ཤི་བྱལ་ཤི་བྱལ་བྱས་འདུག་པར། མཆོད་གཡོག་དང་གཞུང་གི་
ལས་བྱ་བ་མང་པོས་མེ་མི་ཤི་བའི་ཐབས་ཡོད་རྒྱ་སྟེན་ཏེ་མར་ཁུ་ཡང་ཡང་མེར་སྐྱགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
གཙོ་བོའི་རྩིས་འབུལ་ཟིན་ཏེ་འཁོར་གྱི་རྩིས་འབུལ་སྐབས་ཞིག་ལ་སྟོ་བུར་དུ་མེ་དམར་ཁུར་ཁུར་ཆེར་
འབར་བ་དེའི་ནང་ནས་ཐག་ཟེར་བའི་སྐྱ་སྐད་ཆེ་བ་ཞིག་དང་བསྐྱགས་མེ་དོག་དོག་ཁམས་ཆོག་ཅུ་
ཞིག་མཐོར་ནས་གསེར་སྟོང་དོ་ཇེ་འཆང་གི་ཤངས་ཀྱི་ཟུར་ཞིག་ཏུ་རིག་པས་དོ་ཇེ་འཆང་ནས་ཨ་ཆའོ་
ཞེས་སྟོ་བུར་དུ་གསུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤོར། དེ་ནས་ཆོག་གྲ་བ་ཀུན་ནས་ད་ནི་བྱུང་མ་སོང་ཟེར་ཏེ་དག་
ཤོར་བ་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལོགས་པ་བྱུང་མི་འདུག། སྟེན་སྟེག་སྐབས། དག་གཞན་མི་སྟོ་བ་

གུ་མོ་ཕུས་མེད་ཕྱིར་མི་འདེལ་བ། ལག་ནི་བྲིལ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དམ་ཚིག་གསུམ་ངེས་པར་བསྐྱེད་
དགོས་པ་རེད། ད་དུང་ཉ་སྟུལ་གྱི་གནོད་པ་ཡང་ཡང་ཡོད་གི་ཡོད་སྐབས་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་
ཆེ་སྟོང་འཛིགས་བྱེད་བསྟོན་ཆེན་བཞུགས་སྐབས་ཞིག་ལ་སྟག་ཕུ་དོ་ཇེ་འཆང་ལྷ་སར་གྲ་རྒྱུ་དགུས་མ་
ལྷ་བུའི་གསང་བའི་ཐོག་གནས་གཟིགས་ཆེད་ཐེབས་ཡོད་འདུག་པར། ཕགོང་ས་མཆོག་གིས་ཉིན་ཞིག་
མགོན་གཉིར་ཆེན་པོ་ཨ་བ་སོ་ལ་དེང་སང་སྟག་ཕུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་འབྱོར་ཡོད་པ་འདྲ། ང་གཅིག་
ཐུག་ལ་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཏང་ཨ་གསུངས་པར། མགོན་གཉིར་ནས་ཕགོང་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་སློན་
འདྲ་ཐེབས་ཅིས་མིན་ན་དེ་ག་རང་ཐབས་ཤེས་ཞུ་ཆོག་ཞུས་པར། ག་བ་ག་བ་སྟག་ཕུ་ལ་ད་རིས་རི་
བཅོལ་ལབ་ལ་ཞིག་ཡོད་གསུངས། དེ་ནས་སྟག་ཕུ་དོ་ཇེ་འཆང་དང་ཕྱུགས་ཇེ་པ་པོང་ཁ་བདེ་ཆེན་
སྟོང་པོ་རྣམ་གཉིས་བཀའ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཞིག་། མགོན་གཉིར་ཆེན་
མོས་གཞུང་གི་མི་སྣ་ཞིག་ཆེད་གཏོང་དང་འབྲེལ། གནང་ཉིན་ཅེར་སྐྱེ་མཁུན་ནས་མཇལ་ཤིང་གནང་རྒྱ་
ངེས་གཏན་གནང་སོང་ན་དེ་ལྷགས་སྟག་ཕུ་རིན་པོ་ཆེ་ཅེར་ངེས་འབྱོར་དགོས་ཚུལ་སྟན་མགོན་ཞུས།
སྐྱེ་འཁོར་ཆང་མས་ད་དེ་གང་ཡིན་ནམ་པལ་ཆེར་སྐྱེ་མཁུན་ནས་བཀའ་སློན་འདྲ་གནང་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་
འགོ་གང་དག་ཟེར་ནས་ཚབ་ཚབ་བྱུང་། དོ་ཇེ་འཆང་རྣམ་གཉིས་ནས་ཕུག་མོ་གཟིགས་ཏེ་མོ་ཕུ་ལག་པོ་
ཞེ་དག་འདུག་སེམས་འཕྲལ་མི་དགོས་གལ་སྟེད་བཀའ་སློན་འདྲ་གནང་ན། བླ་མའི་བཀའ་སློན་དག་
པོ་དག་སྟགས་ཡིན། བར་ཆད་སེལ་ན་དེ་ཡིས་སེལ། ཟེར་རྒྱ་རེད་གསུངས་ཏེ་ཅེར་དུས་ཐོག་དེར་
བཅར་ཐུབ་པ་གནང་། སྟག་ཕུ་དོ་ཇེ་འཆང་ལ་སྐྱེ་མཁུན་ནས་བཀའ་ཐེབས་སུ་བྱིད་རང་དུས་རྒྱུན་བྱིད་ན་
བླ་མ་གོ་ས་ཆེ་གས་ལ་སོང་། ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ཕུན་ལ་འབྱོར་ཕུག་དང་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་ཐོན་
མཇལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པ། ད་རིང་གསང་བ་བྱེད་ནས་ཐེབས་དགོས་པ་ག་རེ་བྱེད་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས། སྟག་ཕུ་དོ་ཇེ་འཆང་གིས་དེ་ག་རང་རེད། ཕུན་ད་རིང་ལྷ་ས་ཁྲལ་སོགས་སུ་གནས་སྒྲོར་

ལྟོད་ལྟོད་ཚུལ་ལྟན་ཞིག་ཡོང་ན་བསམས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན། དེའི་སྐབས་སྤྱི་མཐོང་གོ་ས་དང་མཐུན་
པར་བྱས་ན་གཡོག་འཁོར་མང་ཙམ་བྲིད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ན་སྤྱི་བུང་ལ་དེ་ཙམ་འབྱོར་བ་མེད་པ་དང་
ལྟག་པར་མི་མང་པོ་ལྟན་དུ་བྲིད་འགོ་ན་གནས་སྒོར་ལྟོད་ལྟོད་དོན་དང་ལྟན་པ་ཞིག་ཡོང་བཅོ་མི་འདུག་
བསམ་ཏེ་གྲུ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་འདྲིར་སྤོབས་པ་ཡིན་ལགས་ཞུས་གནང་འདུག་པར། གཤམ་ས་
མཆོག་གིས་འོ་དེ་འགྲིགས་ག། བྲིད་རང་གདན་ས་གསུམ་ལ་གནས་མཇལ་ཐེབས་ཆར་ཡོད་པས་
གསུངས། ལྟག་ཕུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སེའུབས་གཉིས་ལ་བཅར་ཆར་དགའ་ལྟན་ལ་ད་ལྟ་བཅར་རྒྱ་བསྐྱེད་
ཡོད་གསུངས། གཤམ་ས་མཆོག་གིས། འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་གཤམས་སུ་གནས་རྒྱུ་དགོན་པར་དོ་སྤྱང་
འབྲུང་ངམ། དེར་སང་ཉ་སྤྱལ་གྱི་གཞོན་པ་ཡང་ཡང་ཡོང་བཞིན་འདུག་གསུངས། ལྟག་ཕུ་རྩོུ་
འཆང་གིས་དེ་ག་རང་ང་འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཡར་བསྐྱོད་སྐབས་ཉ་སྤྱལ་གནས་རྒྱུ་དགོན་པའི་སྒོ་ཆེན་
མདུན་ཁ་ཡར་འོགས་ནས་ལངས་བསྐྱེད་འདུག་པ་མཐོང་བུང་། འབྲས་སྤྱངས་ནས་མར་ཡོང་དུས་ཁོ་
གར་སོང་མཐོང་ཡ་མི་འདུག་ཅེས་ཞུས་གནང་བར། ལྟ་མདུན་ནས་འོ་དེ་ག་རང་དེང་སང་ཉ་སྤྱལ་ཁོས་
གནས་རྒྱུ་གི་བརྒྱུད་ནས་གཞོན་པ་ཡང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ན། ཁོ་བརྟུལ་དེ་མེད་པར་བཅོ་མཁན་ངས་
བརྟགས་དཔྱད་བྱ་དུས་ལྟག་ཕུ་བྲིད་རང་ལས་སྐབས་བབས་གཞན་མི་འདུག་པས་ངས་པར་བྲིད་ནས་
ཁས་སྤྱངས་དགོས་ཚུལ་ཇེས་ཆ་སོགས་གྲ་སྒྲིགས་ཇི་དགོས་གཞུང་གནས་ནས་གནང་གི་རེད་ཅེས་
བཀའ་ལུང་ཐེབས་པར། ལྟག་ཕུ་རྩོུ་འཆང་གིས་དེ་བརྟུལ་ཡ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞི་དུག་རེད་ན་ང་གནས་
སྒོར་འགོ་རྒྱ་ཙམ་འཛོག་ཞུས་ཏེ། དེ་སྒོན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆད་ལྟན་གཏང་ཟེན་ཡང་། གལ་ཆེན་ཉན་
གྲིས་ཚུལ་དུ་སྤྲན་སྤྲར་རང་ཡུལ་ནགས་ཤོད་དུ་ཕྱིར་འོག་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་བསྐྱེད་སྤྱོད་བཅར་སྒོད་ཞིག་
བྱས་ནས་བྱ་བ་དེ་ཞུས་ཆོག་པ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་ཐག་བཅད། དེ་ནས་ལྟག་ཕུ་རྩོུ་འཆང་རིང་པོ་མ་ལོན་
པར་རང་གི་སྤྱོད་གནས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་བསྐྱེད་མཆོམས་གིན་དུ་དམ་པ་ཞིག་མཇེད་དེ། ལོ་

གཅིག་འཁོར་ཉིད་སྐབས་ལྟ་སར་ཕེབས་སྐྱེའི་གྲ་སྒྲིགས་ཆ་ཚང་གནང་སྟེ་སྐྱ་མཚམས་གྲོལ་མ་ཐག་སྐྱ་
འཁོར་མང་ཙམ་ཞིག་དང་ལྟན་དུ་ལྟ་སར་ཕེབས་ཐོན་མཇུག་ནགས་ཤོད་དང་ལྟ་སའི་བར་གྱི་ལམ་ཕྱིན་
ལ་གཙང་ཁྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་སར་དགྲུང་ཞག་ཆེད་སྐར་རྩྭ་གས་བབས། དེ་
སྐབས་ཐོག་མའི་ཆར་གནམ་གཤིས་གཡའ་དག་སྟོ་སངས་ཡོད་ནའང་གང་འཚམས་སྟོ་བྱར་དུ་སྒྲིན་
འཁོར་རྒྱང་འཛུབ་ལངས། དག་ཆར་དང་བསྐྱགས་ཐོག་འབྱུག་སྐད་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་བཙས་བབས་
བྱུང་བ་ན། ལམ་སང་སྐག་ཕུ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་འབྱ་རེས་སྐྱ་གཟན་ཞིག་ནང་དུ་ཐོག་རྩ་བབས་པ་རྣམས་
བརྟམས་ཏེ་བཟུང་ནས། ཨོ་ཡེ་སྟོད་ཞིག་འབྱེར་ཤོག་ཅེས་གསུང་སྐད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་གནང་བར།
ཞབས་ཕྱི་ཚོ་འཛིགས་རུ་མ་གྱིས་འཛུབ་འཛུབ་བྱུང་སྟེ་གྱི་ཡི་ལྟོ་སྟོད་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་འབྱེར་ཡོང་
ནས་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་སོང་བ་ན། སྐག་ཕུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ད་འགྲིགས་མ་སོང་སྟོད་མི་གཙང་བའི་ནང་
འདི་སྐྱག་ན་ཡོང་གི་མ་རེད་དེ་ཉིན་འབྲེལ་འཕྲུག་སོང་ཞེས་གཙང་པོའི་ནང་ཐོག་རྩའི་རྩལ་ཀུན་སྐྱག་པ་
གནང་སྟེ། ས་གནས་དེ་ག་རང་ནས་ཡོང་ས་མཚོག་ལ་སྒྲན་ཞུ་ཞིག་འབུལ་གནང་མཇུག་པའི་ནང་
དོན་ཤུན་ལོ་གཅིག་རིང་བསྟོན་མཚམས་བསྐྱད་ཟིན་ནས་ལམ་སོང་བཀའ་དགོངས་བསྐྱབ་ཆེད་ལྟ་སར་
ཐོན་ཏེ་ལམ་ཕྱིན་འདིར་དགྲུང་ཞག་བསྐྱད་སྐབས་སྟོ་བྱར་རྩྭ་གས་མཚན་སོགས་རི་བྱུང་སྐོར་དང་། ཉིན་
འབྲེལ་འཕྲུག་པས་ངའི་ཆོ་འདིར་ཉ་སྐྱལ་མེད་ཐབས་བཟོ་བྱུང་པ་བྱུང་མ་སོང་། སྐྱ་ཕྱིང་རྩལ་མ་ཞིག་ལ་
བྱུང་ཨོ་ཡོང་སྟོན་ལམ་ཞུ་གི་ཡོད་ཅེས་འཁོད་ཡོད་འདུག། དེ་རྩལ་ཉ་སྐྱལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞི་ཆེད་བཀའ་
འགྲུར་དག་སྟོགས་དང་སྒྲིར་བཏང་ལས་བཞི་སྒྲིན་སྟེག་དང་། གཏོར་སྐྱབ་འདྲ་བྱ་མཁན་བྱུང་ཡོད་པ་
ལས། ཅ་བའི་ཉ་སྐྱལ་ཅ་མེད་ཞི་འཇམ་བཟོ་བྱུང་མཁན་ད་དུང་ཡང་བྱུང་མེད། དེས་ན་ཁོས་བོད་གྱི་
ཆབ་སྲིད་ཐོག་ལུང་ལོག་རྒྱབ་པ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་དངོས་སུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་རེད།
མཁས་གྲུབ་ཆེད་ལྟན་ཚོད་མེད་གྱི་སྒྲིས་ཆེན་དམ་པ་ཚོས་ཀྱང་ཉ་སྐྱལ་འདུལ་མི་བྱུང་པ་འདི། ཅ་བས་

སྒྲུབ་པ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཁག་གཅིག་གིས་ལས་འབྲས་བྱུང་བ་མཐོང་ཐོག་ཉ་སྟུང་དོ་མ་དེར་མ་ཉིས་ཁག་
གཡོག་བྱས་པར་སོང་། ཁོ་པར་བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་སྟོབས་དེས་དེད་འདུག ། ཇི་ལ། ། ཡོང་
ས་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པ་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤེས་ཆོས་སྐྱོང་དོན་རྒྱལ་ལྷན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བསྟན་པའི་
སྐབས་མཇུག་འཕྲིན་ལེགས་ཉིས་ཇི་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ལགས། ། བཀའ་ལན། ། གཙོ་ཆེ་བོད་ནང་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་འཛིངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གསལ་བར་དེར་དམ་པའི་གཞུང་ལུགས་སྐྱེས་མཆོར་གསལ་བསམ་
བྱུང་སྟེ་མཆོན་རྟགས་དག་ལེགས་དམ་བཅའི་མཇུག་འཕྲིན་སོགས་ལེགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བོད་ནས་
སྐྱེས་ཏུ་སྐྱབས་བཅོལ་བདེ་ཐབས་བྱུང་བ། དེའི་སྐབས་བོད་རིགས་པ་ལ་ཆེ་བའི་དོ་ཤེས་པ་ས་གནས་
གཉིས་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སྟུང་། འཇམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིར་བོད་དོན་སྐྱོར་གྲོས་ཆོད་ལན་གཉིས་
འཇོག་བྱུང་བ་བྱུང་བ་དང་། མ་འོངས་དམངས་གཙོའི་རྩ་བླིམས་ཟེན་གྱིས་དང་དངོས་གཞི་བྱུང་སྟེ་ལ་
དང་ལྷག་དོན་དགོན་སྟེ་ཁག་དང་སྟོབ་བྲ་ཁག ། གཞིས་ཆགས་ཁག་སོགས་མྱང་གཞི་བཟན་པོ་
གཙུགས་བྱུང་པ། ཡོང་ས་མཆོག་གྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཐབས་པའི་སྟོ་མོ་བྱེ་སྟེ་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་
ཞི་བའི་མཇུག་འཕྲིན་སྐབས་ཆེན་བྱུང་བས་ནོར་བེལ་ཞི་བདེའི་རྟགས་མ་བཞིས་སྐྱེས་སྟེ་འགྲོའི་ཆ་རྒྱན་
རིམ་པར་བྱུང་བ་སོགས་ལེགས་ཆོགས་བསམ་བཞེད་ལས་འདས་པ་དེ་ཆང་མ་ཡོང་ས་མཆོག་ནས་
བསྟན་སྟུང་དོན་རྒྱལ་ལྷན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་བསྟན་གནང་བའི་སྐབས་དེར་དངོས་སྟུང་ཟེན་པ་དེ།
། ཇི་ལ། ། འོ་ན་ཡོང་ས་མཆོག་གིས་སྐྱོ་ཆོས་སྤྲད་ནས་ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་གནང་དགོས་
འཕྲལ་རྒྱུ་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་ལགས། ། བཀའ་ལན། ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་
ཚུལ་ཁག་ཁག་རེ། ཐུན་མོང་བའི་མཇུག་པར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ལས་མས་རེ། ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་རྩ་
རྩ་ལྷགས་ལྷན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་གི་འཕྲིན་ལས་ནོ་སྐྱར་ལ་ཞིབ་དཔྱད་གྱིས་ཡིད་ཆེས་དག་སྟུང་ཆེར་
འཕྲལ་གནང་གིས་ཐུན་ལ་སྟོན་གཏད་རྩིས་གནང་གི་རྒྱུ་བསྐྱར་དགོས་པའི་སྟེན་གསལ་གྱུང་གནང་

བྱུང་། སྐྱེ་མདུན་རང་ནས་ཞིག་དཔྱད་ཡུན་རིང་གནང་མཐར་ཤུགས་ལྷན་སློག་གཏད་ལ་ཐུགས་འདུན་
བྱུང་བ་ཡིན་ཅང་ཡག་པོ་ཞིང་ག་རེད། ངས་ཆོས་ཆ་གང་ལེགས་ཞིག་ལ་འབྲུལ་ཆོག་ །དེ་བར་གཟིམ་
ལམ་བརྟགས་པ་ཞིག་ཀྱང་གནང་དགོས་ཞེས་བཞེད་པ་རེད། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་གཟིམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པ་ཞིག་མིས་འདུག་པ་འདིར་ལྟར། བོད་ནང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྤང་རི་སྡོ་ལྗང་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཉམ་
དགའ་བ་ཞིག་ལ་འབྲོག་པའི་སློ་ནོར་འབྲི་གཡག་དུ་མས་ཅ་ཟ་བཞིན་བག་ཕེབས་ངང་གནས་པ་དང་།
སྐབས་ཞིག་ནམ་གྱའི་མཁན་པོས་མར་བྱས་ཁེངས་པའི་གསེར་སྒྲིགས་ཞིག་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་རང་
གི་བཞེས་མཆོད་ནང་མར་བྱ་ཕུལ་གྲབ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཤར་འདུག་ །དེ་ཡང་། ཅ་ལྗང་མེ་
ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་པས་བཀྲ་བ་དེས། ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཁམས་ལྗངས་བྱ་དར་བ་དང་། བོད་གངས་
ཅན་མཆོན་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་སློ་ཐོག་འབྲི་གཡག་ཆོས་བགས་ཕེབས་ངང་ཅ་ཟ་བཞིན་པ་དེས། མ་
འོངས་བོད་ནང་དམགས་གཙོའི་རང་དབང་གིས་རང་ཡུལ་དར་རྒྱས་སུ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། དེའང་
སྐུན་རས་གཟིགས་སློབ་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་མཇོད་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་སྐུན་གཟིགས་གཡག་ནག་བཅུ་
གསུམ་མཆོན་པའི་འབྲི་གཡག་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཤར་བས་བོད་དོན་ཕྱག་ན་པརློའི་མཇོད་པ་འཕྲིན་
ལས་ལ་རག་ལས་པར་མཆོན། མར་བྱ་ནི་ཟས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་ཡང་སྒྲིང་པོ་ཡིན་སྐབས་སློག་གཏད་ལྷ་
རྒྱའི་མན་ངག་དེ་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་སྤེལ་བའི་ཆ་རྒྱེན་དུ་བསྐྱགས་པར་མཆོན་འདུག་པས། ད་རིང་
གཟིམ་ལམ་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་བསམ་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཞིག་བོད་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དགའ་ལྷན་
དཔར་སྒྲིང་ཞིག་ཀྱང་ལག་འབྲེར་བྱུང་བར་སློག་གཏད་སྐབས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་
ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཏེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་མ་བསྐྱིགས་ལྷན་གྲབ་ལྷ་བྱ་བྱུང་སོང་བསམ། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་
གིས་གཟིམ་ལམ་དེ་ལེགས་པོ་མིན་ཚུལ་ཁ་བདེ་པོ་བཤད་མཁན་བྱུང་ཡོད་ས་རེད། གང་ལྟར་སློག་གཏད་བྱ་
བྱུང་བྱ་བྱུང་སྐུ་ཆོད་ཉེ་བའི་སྐབས་ཞིག་གནས་ཚུངས་སྐུ་སྟོན་སྟོན་མ་དེར་ཞུགས་པའི་ལྷ་ལྷ་བྱ་ཞིག་

གིས་ཕགོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་གནང་བྱ་དེ་མི་ལོགས་པའི་སྐོར་དང་། ལྷག་པ་དོན་ཅེ་
འཆང་གི་དག་སྒྲུང་ལོག་པའི་དག་སྒྲུང་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ལུང་བསྟན་འདྲ་མིན་ཞུས་འདུག་སྐབས་
ཕགོང་ས་མཆོག་ནས་ཤུགས་ལྡན་ཐོག་ཐེ་ཆོས་ལྟ་བུར་གནང་སྟེ་སྟོན་གཏད་ཞུས་གནང་མཛད་ཀྱི་ཕྱིར་
འཐེན་བྱ་དགོས་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཕགོང་ས་མཆོག་ཕྱན་སར་ཐེབས་དེ་ཆོས་སྐྱོང་སྐོར་གསུང་གིང་སྒྲ་
ཆོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་ཞིག་ཤུགས་ལྡན་བསྟན་ན་ལྟ་མོ་དང་གནས་ཀྱང་ཕྱན་བུར་འཁོན་གྱི་མེད་འགྲོ་
ཞེས་གསུངས་གྱང་། དེ་རྒྱན་ནས་མཁོན་ཤེས་གྱི་མ་རེད་ཅེས་ངས་ཁས་ལེན་རྒྱན་ནས་མ་བྱས། བོད་
གྱི་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྐྱོར་རང་གིས་བསྟན་ན་མ་བསྟན་ན་སྐུ་མདུན་རང་ཉིད་
གྱིས་རང་དབང་དང་ཐུགས་འདོད་རེད། འདི་སྐོར་མི་མང་ནང་བཀའ་སློབ་གནང་དགོས་དོན་མེད།
གནང་ན་མི་མང་ནང་ཁྱུ་ཞིག་སྤོང་འཕེལ་བའི་རྒྱན་ཅ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བཅས་ནན་ཞུ་བཀྲིས་པར།
སྐབས་དེར་གསན་བཞེས་འདྲ་པོ་བྱུང་མོང་། ཁྱི་བཀོད་དུ་ལྷ་པན་ཆོས་སྐྱོང་ཤུགས་ལྡན་ཆེན་པོས་
ཕགོང་ས་མཆོག་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་དམ། ཁྱི་བཀོད་ལན། སྐྱི་ལོ་
༡༩༩༩ པན་ལ་ཆོས་སྐྱོང་དོན་ཅེ་ཤུགས་ལྡན་ཅུལ་གྱིས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་ཞིག་
རྒྱན་ནས་བྱུང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕགོང་ས་མཆོག་ལ་ཐུགས་ཁག་མེད་པ་འདྲ། གནས་ཀྱང་འདྲ་
པོ་དེས་རྣམ་རྟོག་ཞིག་འབྱུངས་བཅུག་ཅང་དེ་ནས་ཉམས་སྒྲུང་འགར་བསེ་ཐེབ་གྲོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་
གིས་གཞོན་པ་ཡོང་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཤར་གནང་འདུག་སྟེ། དེ་ཤུགས་ལྡན་རྒྱན་ནས་མ་རེད། རྒྱལ་བ་
སྐུ་སྤོང་གཉིས་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྐུ་སྤོང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་དེར་ཡང་
རྒྱལ་མཆོག་རང་ཉིད་ལ་གསེར་ཐེབ་གྲོན་པའི་རྒྱལ་བཅན་ཞིག་གིས་གཞོན་ཚུལ་དང་ལྷག་པར་སྒྲན་
གོང་རྒྱལ་པོས་གཞོན་ཚུལ་བྱུང་བ་རྣམས་ཐར་ཁག་དུ་གསལ་པོ་འདུག། །བྱས་གཅང་ཤུགས་ལྡན་དག་
པོའི་སྐུར་བཞེངས་པའི་དུས་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུའི་དུས་ནས་རེད་པ། དེའི་གོང་སྤྱི་མ་རང་གི་སྐུ་སྤོང་ལས་

སྤྱང་མ་བྱུང་མེད་པ་རེད་པ། ད་ལྟའི་གཟིགས་སྤྱང་དེའང་རྒྱལ་པོ་གཞན་པ་དེ་རང་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་
སྤྱང་སངས་རྒྱས་མཆོའི་གསུང་དག་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་བེ་མེར་དེབ་གྲངས་༡༡༢ ཡིག་ཐེང་དང་པོ་ནས་
༼རྒྱལ་བ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་སྐབས༽ རུབ་གཅིག་གྲང་རྩལ་དང་འཇིགས་སྐྱབ་གིས་
ཡབ་ཀྱི་སྐུ་པར་དུ་བྱུང་། ཅི་བྱུང་ཞུས་པར། བན་རྩེ་རས་ཕུམ་དང་བསེ་ཐེབ་གྲོན་པ་ཞིག་གིས་རྒྱང་པ་
ནས་འཐེན་པ་ལ་དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་དེའུ་ལས་བབས་ཏེ་བེ་ཅོན་བརྒྱབ་པ་ལག་པར་ཐེབས་ནས་གྲོས་སོང་
བ་སོགས་དང་། མངལ་དུ་ཞུགས་དུས་ཡབ་ཡུམ་ལ་མནལ་ལྟས་དང་བལྟམ་ནས་ངེས་ཤེས་ཀྱི་གསུང་
ཡང་བྱོན། ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཡང་བེ་མེར་གྲངས་༡༢༠ ཐེང་༡༩ ནས། ༼རྒྱལ་བ་སྐུ་ཐེང་
གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་སྐབས༽ སྐབས་ཞིག་སྟོན་གོང་རྒྱལ་པོས་གྲགས་ལྟ་བུའི་
ཆེད་དུ་བན་དེ་མ་རུངས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པར་བརྩ་མས་པ་ན་ཞེས་སོགས་གསལ་པོ་
ཡོད། ༼དྲི་བ༽ ཡོང་ས་མཆོག་ནས་ཆོས་རྒྱུད་བསྟན་རྒྱ་འཛམས་འཛོག་གནང་གཏན་འཁེལ་
བའི་སྐབས་དྲགས་མཆོན་གསལ་པོ་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་དམ། ༼བཀའ་ལན༽ ད་སའི་པོ་བྱང་ནང་ཉིན་
གཅིག་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་ཀོང་ཐུགས་སྤྱས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དེའི་སྒྲོར་གྲོས་སྤྱར་གནང་
མཐར་སྐུ་མདུན་ནས་ཤུགས་ལྷན་བསྟན་མཆོམས་བཞག་རྒྱ་དང་དེའི་སྒྲོར་ཕྱི་བསྐྱབས་བྱ་རྒྱར་ཐག་
གཅོད་གྲུབ་མ་ཐག་ ༼པོ་བྱང་གི་ཐོག་ཁའི་ལྷགས་ཤོག་སྟང་དོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གནམ་ནས་གཡུག་པ་ལྟ་བུའི་
ཐག་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒོ་བྱར་དུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག ༼དེས་ག་རེ་མཆོན་གྱི་ཡོད་
རེད་ཟེར་ན། དཔེར་ན་བྲིམས་དཔོན་ཆེན་པོ་འམ། ཆོགས་གཅོ་ཞིག་གིས་ལག་ཏུ་ཐོ་བ་བརྒྱང་སྟེ། པན་
རྩུན་གྱི་གཏམ་བཤད་དང་པོའི་གཞུང་ལམ་དེ་ལས་བརྒྱལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འཕྲལ། མདུན་ལྟོག་སྟང་ཐོ་
བས་བརྟུང་དེ་ཐག་སྐྱ་ཆེན་པོས་འཛམས་གཅོད་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། ཆོས་རྒྱུད་ཐོག་གནང་རྒྱུའི་
གྲོས་ཐག་དེ་འཛམས་འཛོག་ངེས་པར་དགོས་པའི་གསལ་བཟླ་ཞིག་རེད། ཡང་སྐབས་ཞིག་སྐུ་མདུན་

གྱི་གཟིམ་ལམ་དུ་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམ་རྒྱུད་ཞིག་གི་ནང་དུ་མགོ་མཇུག་ལོག་ནས་ཉལ་སྡད་པ་ཞིག་སོགས་
བཏང་འདུག་པ་དེས། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་རང་གི་དགོན་པ་ཡོངས་འཛིན་སངས་རྒྱལ་དངོས་
དང་འདྲ་བ་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་དུ་རྩིས་དགོས་པ་དེས་ཕགོང་ས་མཆོག་གི་ཤུགས་ལྷན་བསྟན་
འཆམས་བཞག་པ་དེར་མ་མཉམས་པའི་བདེ་མཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་དག་གིས་མཆོན་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་
པོས་ཐོག་མར་ཞི་བ་རང་གི་ཐོག་ནས་དྲགས་མཚན་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་ཡོད་འདུག། ཀྱི་
བ། འོ་ན་ཕགོང་ས་མཆོག་གིས། ཞི་བའི་དྲགས་མཚན་གཟིགས་པ་ཚོར་ཆ་འཛོག་གནང་ཡོད་
དམ། ཀྱི་བཀའ་ལན། ཡོད་མ་རེད། ད་དུང་ཆོས་སྐྱོང་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གཞུང་
དམངས་ཚང་མར་དར་སྤེལ་གནང་བ་རེད། ཀྱི་བ། ག་རེ་བྱེད་ནས་བཀའ་སློབ་འདི་འདྲ་བྱུང་བ་
རེད། ཀྱི་བཀའ་ལན། ཅུ་བའི་གཞུང་དམངས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་དང་།
ཆོས་སྲིད་མཉམ་བསྐྱེད་གཉིས་འགལ་ལྷ་མི་རོ་ལྷག་སྐྱོད་ལྷ་བྱུ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པ་འདི་གཞི་མར་བྱས།
བྱུང་དུ་འབྲེལ་རྒྱུའི་ཆབ་སྲིད་དཀར་པོ་ནག་པོར་བསྒྱུར། དེ་ཤུགས་ཆེ་བྲག་པ་སོགས་ཆ་རྒྱུན་བཟང་ངན་
སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་སློབ་སྤྱད་མའི་སྐྱོར་འདི་གནང་ཐལ་དགོས་པ་བྱུང་བ་རེད། ཀྱི་
བ། སྤྱད་མ་བརྟེན་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་འདིས་ཕན་གཞོད་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
ཀྱི་བཀའ་ལན། ངས་བྱེད་ན་བཀའ་སློབ་འདིས། བོད་རིགས་ནང་ཁྱལ་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་རྩྭ་ཕྱ་དེ་ཡར་སྐྱོང་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སའི་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་རིམ་བྱུང་དང་རྒྱ་
མདུན་རང་གི་ཤུགས་ལས་སྤོངས་འཛིན་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་རེ་གཉིས་ནས་ནོར་འབྱུལ་ཇི་བྱུང་གསང་
བ་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་འགྲོ་བཞིན་པ་འདིའི་སྒྲ་འདྲན་ལྷ་བྱུ་རེད་འདུག་བསམ་པ་
བྱུང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་གཞོད་ཆབ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་འདི་མཁྱེན་ནས་ཆོས་སྐྱོང་ཤུགས་ལྷན་
ཆེན་པོས་སྤྱད་མ་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་འདི་ཁྱབ་སྤེལ་གནང་ན་མི་ལེགས་པའི་སྡོན་བདེ་དེ་བཏང་

གནང་བ་རེད་པ། ༼དྲི་བ༽ ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཆོས་རྒྱུང་ལ་དེ་ཅུ་འབྲེལ་
བ་དང་ཡིད་ཆེས་གནང་གི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ཀླན་གཞིན་འགས་གླིང་བཞིན་འདུག་པ་འདི་དངོས་འབྲེལ་
ཡིན་ནམ། ༼བཀའ་ལན༽ དེ་དེ་འདྲའི་མ་རེད་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཇི་བཞིན་ཆ་ཆང་མ་མཐོང་བས་
རྒྱུན་བྱས་པ་རེད། ཡོངས་འཛིན་གླིང་དོན་ཅེ་འཆང་དང་ཕྱན་བྱང་། རྒྱ་གྲིང་གོང་མའི་རྒྱབས་ནས་བཟུང་
ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལྟ་བུ་དང་མི་གཅིག་ལྟ་གཅིག་གི་བཟོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅང་། ངས་དགོ་ལྟ་
པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལོ་དོན་དུ་འཆར་གཞི་འདྲ་མིན་ག་རེ་བྱས་པ་དེར་ཁོང་གིས་རྒྱབ་རྒྱུར་ཆ་ཆང་གནང་བ་
མ་ཟད་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱན་ས་ནས་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་གི་རྒྱུང་བྲིད་ཆ་ཆང་གསན་པ་དང་། བདེ་འཛིགས་
ཀྱི་དབང་བྲིད། ལྷ་མཆོད་ཟབ་བྲིད་སོགས་གསན་ཏེ་ཕྱན་ལ་བཙུ་བསྐྱར་ཡིད་ཆེས་ཆ་ཆང་གིས་བཤེས་
གཉིན་བསྟན་ཚུལ་འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བ་གནང་མཁན་ཙོད་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཆོས་
རྒྱུང་ཤུགས་ལྟ་ཚུལ་དགོ་ལྟ་བསྟན་སྤྱང་ཡིན་པ་དང་ལྟ་པར་ཕྱན་བྱང་གིས་ཅ་བའི་ལྷ་མ་མཁས་
གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུན་ཕྱབས་ཇི་པ་ཁོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་པའི་བཀའ་སྤྱང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞིག་
ཡིན་སྟབས། ཕྱན་གཉིས་ཀས་ཡིད་ཆེས་བྱ་རྒྱུར་འགྱུར་མེད་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་
མངོན་དོགས་སུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༢ ནང་གླིང་དོན་ཅེ་འཆང་གིས་སློབ་གླིང་འདན་མ་སློབ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོ་
ལྟ་པའི་ལྷ་མ་བསྟན་པའི་འཁྱར་ཐེག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེང་སང་ངས་པར་ཆོས་རྒྱུང་ཤུགས་ཚུལ་
བསྟན་གསོལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་སྤྱིང་པོ་ཅན་མང་པོ་གསུངས་གནང་འདུག་ག། ༼མ་ཟད་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ཕྱན་གཉིས་ལྟ་འཛོམས་ཐོག་ཆོས་རྒྱུང་དོན་ཅེ་ཤུགས་ལྟ་གཙོ་
འཁོར་གྱི་བསྐྱང་ཆོགས་ཐེངས་མང་བཏང་རྒྱུང་བ་དད་ལྟ་ཞབས་གས་ཀླན་རིམ་ཁག་ལ་བྲིས་དང་ཤེས་
རྒྱ་རེད། ཡང་ཕ་ར་ཁ་སི་དགོ་ལྟ་མཐོ་སློབ་ཆོས་གསུང་རྒྱུན་སྤྱང་མའི་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་གས་སུ་
བཅུག་རྒྱུར། ཡོངས་གླིང་དོན་ཅེ་འཆང་རང་ནས་ཤུགས་ལྟ་གྱི་མཆོན་བཀོད་ཆོགས་བཅད་ཀྱང་དགྲེས་

བཞིན་བཀའ་ཚུལ་མཛད་འདུག་པ་མ་ཟད། བྱིད་རང་ནས་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་
སྲིད་ཅན་ཆོད་ལྷ་སྐབས་ཡོངས་སྤྱིར་དོན་འཆང་རང་ནས་བཀའ་སློབ་ཕྱག་སྲིས་ཕེབས་པ་དྲན་གྱི་མི་
འདུག་གས། དེའི་ནང་ཡང་སྲིད་སློབ་ལྷགས་ལྷན་ཞི་བའི་ནམ་འགྱུར་འདུལ་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
རང་ལ་སྐབས་འདུག་དང་ཡིད་ཆེས་ལྷ་དགོས་དང་རང་བསྟེན་སྲུང་མའི་བསྐྱང་བ་སོགས་བྱ་གཤམ།
འདི་ནས་ཀྱང་སྐབས་བསྐུལ་སློན་ལམ་བྱ་ཆོག་ཅེས་བཀའ་ཡིག་ས་རྟགས་འབྱུང་མ་ངེས་པ་ཆེད་པ་ཞིག་
བྱུང་འདུག་ག། ཆོས་སློབ་ལྷགས་ལྷན་བསྟེན་འཆམས་བཞག་ན་མི་ལོགས་པའི་བཀའ་སློབ་དུ་སྟོད་
སྟོད་སྐྱ་སོགས་སློབ་བྱ་དམ་གཙང་དུ་མར་ཡང་ཡང་གནང་ཡོད་རེད། ། རྩི་བ། ། ད་ལོ་ན་ཆོས་སློབ་
དོན་ལྷགས་ལྷན་ཅུལ་བྱུང་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་རོ་མའི་ལྷར་ཡིན་ལགས། ། བཀའ་ལན། ། འདིའི་ལོ་
རྒྱུས་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ཆོའི་མཛད་ནམ་ཁག་དང་ཆོས་འབྱུང་ཁག་བོད་སྡེ་པ་གཞུང་གི་ཉིན་དེབ་
ཁག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་བསྟོད་འབྲེལ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་
ཆོས་སློབ་གི་ནམ་ཐར་དཔེ་རིང་ཤོག་གུངས་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བ་ཞིག་ཆེད་ཅུལ་བྱས་ཡོད་པ་དེར་
གཟིགས་ན་ལྷགས་ལྷན་ཅུལ་ཆེའི་བསྟེན་པ་སྲུང་སྲིར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྲུང་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་
ཞིག་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གོ་རྟོགས་ཡོང་ངེས་ལ་འདིར་ཆོག་ཆོགས་སྤངས་ཏེ་
སྟོང་བསྟུས་ཞིག་བཤད་ན། དོན་ལྷགས་ལྷན་ཅུལ་ཞེས་འཇམ་སྤྱིར་འདིར་མཚན་སྟན་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་ལྷ་ཆེན་འདི་ ༡༩༩༩ ནས་བརྒྱུ་གཏེ་ཅིས་ན་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱའི་གོང་ཙམ་དུ་བྱུང་ཞིང་སྲུང་
མའི་སྐྱར་མ་བཞེངས་པའི་གོང་རོལ་དུ་མཆོག་སྤྱལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པ། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱ་པའི་ཏ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལྷག་
ཤི། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་སྟེར་མ་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་སྐྱུ་ལྷི་སྐྱེ་བ་བསྟར་ལ་སྤྱིག་པ་
བཞིན་པཎ་ཆེན་རྒྱུང་རྒྱུང་གི་སྐྱེ་བ་བཞེས་གནང་བ་ནམ་ཐར་འབྱུངས་རབས་ནང་ཆེས་གསལ་བ་ཡོད།

གོང་གསལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ཕྱི་ཆར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཡུན་ཚྭ་གས་དེ་མེད་དང་སྐར་
མ་བཟུན་སྐྱོང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བོད་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས། རང་སྤྱི་བཏུན་པའི་ཕྱིར་དུ་སོག་པོ་
ཆ་ཏར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་པོ་དང་བར་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཆེར་བྱས།
རྒྱལ་པོ་དེ་གཉིས་ཀ་བོན་ལ་དགའ་ཞིང་ནང་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་བྱུང་པར་དགོ་ལྷགས་པར་མི་
དགའ་བ་ཞིག་རེད་འདུག་ཅིང་། གཙང་རྒྱལ་འདི་གཉིས་ཀྱང་གྲུབ་མཐར་ཆགས་སྤང་ཆེ་ཞིང་ལྷག་པར་
དགོ་ལྷན་པར་སྤང་བྱུག་ཆེ་བས་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༡༥ ལོར་ད་དུང་དམག་ལྷོས་ཆེ་བ་བསྐྱལ་ནས་སེ་འབྲས་
གཉིས་བཅོམ། གྲུ་པ་ཚང་མ་མཆོ་སྟོན་དུ་བྲོས་འགྲོ་ཕྱིས་ཀྱིས་སྤྲུག་ལུང་དུ་སླེབས་འཆམས་སྤྲུག་ལུང་
ངག་དབང་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་སེ་འབྲས་རང་འཇགས་སུ་གནས་ཆོག་པར་ཞུས་པས་གྲུ་
པ་ནམས་སྤར་ལོག་ཐུབ་ཅས་བྱུང་། ༡ རྒྱལ་དབང་བཞི་པའི་ཡང་སྤྱི་དོས་འཛིན་མི་ཆོག་པ་སོགས་
དགོ་ལྷགས་པར་མི་འོས་མི་འཆགས་པའི་བསམ་ངན་སྤྲོ་ཆོགས་བྱས། གོང་གསལ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་
ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་དགོ་ལྷགས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གྲོས་ཆོད་བྱས་ཏེ་བཅན་གཡོ་སྤྲོ་ཆོགས་པས་
སྐབས་དེར་དགོ་ལྷན་རིང་ལྷགས་རྒྱུང་ནང་གི་མར་མི་ལྟར་རྒྱབ་ལ་ཉི་ཞིང་ཉག་ཕྱི་སྐབས་དེར། སྟོན་
གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱལ་པར་ཕྱིས་ཆོག་པ་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་གྲུ་
ཕྱིར་བཟུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་རང་ཉིད་མེ་ཅོང་ཁ་པའི་རིང་ལྷགས་ལ་ཤེས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་དད་པ་
བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱན་བྱས་ཏེ་མེའི་བཟུན་པ་སྤང་པའི་ཆེད་དུ་སོག་པོའི་དམག་ཁྲི་ཕྲག་ཁ་ཤས་བྲངས་
ནས། ཆོག་ཕྱི་དམག་ཁྲི་གསུམ་ཅུ་ཅུ་མེད་དུ་བཏང་བ་དང་རིམ་བཞིན་བེ་རི་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་
དང་། སྤྱི་པ་གཙང་པའི་དཔུང་དམག་ཡོངས་རྫོགས་བཅོམ་ཏེ་བོད་ཕྱོགས་ཡོངས་དབང་དུ་བསྐྱུས།
སྐབས་དེར་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ནང་དགོ་ལྷན་པའི་སྤྱི་མ་མཇུག་འཕྲིན་རྒྱས་ཤོས་གཟིམ་ཁང་
གོང་མཆོག་སྤྱལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། གཟིམ་ཁང་འོག་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་

གཉིས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་ཐོང་སྟོན་མ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་བས་པེ་ཏར་རྒྱལ་པོས་བསྟན་པ་སྤང་བའི་རོགས་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་ལུས་པར་
ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྐུ་བས་སྤང་བཞེས་རྒྱུ་ཡིས་
དགོ་ལྟན་བསྟན་པ་སྤང་བའི་སྤང་མའི་སྐུ་བཞེངས་དགོས་ལུས་པར་ནམ་པ་བཟུ་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་ཡོད་པའི་ཐོག མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱུ་རང་ཉིད་ལ་འང་གནས་རྒྱུ་ཡིས་
དགོ་ལྟན་བསྟན་སྤང་དུ་བཞེངས་པའི་དུས་ལ་བབས་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ཐུལ་བ་དང་། སྐུ་བས་དེར་
དངོས་ཡོད་དགོ་ལྟན་པའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉག་ཐུར་སོང་རྗེས་འདུག་ནམས་ནས་ཐབས་ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་
པའི་སྟོན་མ་བསྟན་པ་མི་ཉམས་པ་བྱ་དགོས་སྐུ་བས་མེར་སྐུ་པོ་མོ་པལ་མོ་ཆེས་མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱུ་
རིམ་གཉིས་གྱི་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་ཐེབས་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་པ་ཞིག་མངའ་བས་ད་རིང་རྗེའི་བསྟན་སྤང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་དུ་སྟོན་ལམ་
ཡང་ཁྱེད་ཞེས་སྤང་བའི་སྐུ་བས་ཡིན་ཅང་སོག་པོ་རྒྱལ་པོ་གྲུ་ཤིར་ནས་ཀྱང་དེ་ལུགས་གནང་བ་ལས་
ལྷག་པའི་དགོ་ལྟན་པར་སྟན་པའི་མཛད་སྤྱབས་ཞིག་མི་འདུག་ན་དེ་ག་རང་ཡོང་བར་སྟན་བསྐུལ་ཡིད་
ཆེས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ལུས། ཕ་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་མཆོག་ལ་སྤང་མའི་སྐུ་བཞེངས་པའི་སྤང་ཚུལ་མེད་སྐུ་བས་
དགོ་ལྟན་པར་མཐའ་གཅིག་སྟན་ཆེད་ཆོལ་གསུམ་དབང་བསྐུས་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་དབང་ཡོངས་
རྩོགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་ཐུལ། དེ་ནས་དགོ་ལྟན་པའི་བོད་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་དབུ་ཚུགས། བོད་ཀྱི་སྟོད་
བཙུང་ཟ་སེམས་ཅན་གྱི་པ་རོལ་དག་བོའི་གཡོ་རྒྱུ་ཟེར་མདའ་པོག་པའི་དགོ་ལྟན་པར་སྤང་བའི་གཞུང་
ཞབས་ཉུང་ཤས་ནས། དགོ་ལྟན་པའི་སྤང་ཆེན་འདི་གཉིས་གྱི་དབར་དབྱེན་དཀྱགས་སྒྲ་ཆོགས་སྟེལ་
འདུག་ཀྱང་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་གཉིས་ཆོས་གོགས་
དམ་ཆོག་གཙང་མ་གཙང་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱ་མོ་ཅམ་ཡང་བཏང་ཐུབ་མེད་པ་ནི། གྲགས་རྒྱུ་སྐུ་

གཤེགས་སྐབས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་གྲགས་རྒྱན་བསྟན་ལུགས་སྟན་གསན་ཕུལ་འདུག་པར་རྒྱལ་མཆོག་
ལམ་སང་མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་རྒྱན་སར་མཇལ་ཕྱད་ཆེད་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་ཐུགས་འདུན་ལུགས་ཆེ་
གནང་ཡང་ཞབས་སྟོད་དབང་ཅན་ཞིག་གིས་འགོ་རིམ་ས་ཡོད་ཚུལ་དབུ་བསྐྱོར་ཞུས་ཏེ་ཕེབས་མ་ཐུབ་
ཚུལ་རྒྱལ་མཆོག་ལ་པའི་རང་ནམ་ནང་གསལ་པོ་ཡོད་པ་དེས་ཤེས་ཐུབ། སྤྱི་ཆེན་གཅིག་གིས་སྤང་
མའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་བསྟན་པ་སྤང་བ་དང་སྤྱི་ཆེན་གཅིག་གིས་རྒྱལ་པའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་བསྟན་པ་
སྤྱོད་ས་བར་ནང་དོན་དམ་བཅའ་བཞེས་ཡོད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེར་དཔག་ན་དེས་པ་ཆེད་
ཐུབ་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོག་སྟོན་ཕྱག་དོག་ཅན་སྐབས་དེའི་གཞུང་ཞབས་རེ་གཉིས་ཀྱི་ཁོག་ཏུ་པ་རོལ་
པའི་སྤྱི་དབུ་ཞུགས་པ་དང་། མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་རྒྱན་གྱི་མཇེད་འཕྲིན་བོད་ནང་མ་ཟད་ཆེན་པོ་ནོར་
གྱི་ཡུལ་དུའང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་སོག་པའི་མི་སྡེ་མང་པོས། མཆོག་སྐུ་ལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོག་ལ་དད་
འབུལ་ཆེད་རྩ་མོང་སྟོང་ཕྱག་ལ་དད་རྩལ་གསེར་དབུལ་གོས་ཆེན་སོགས་བཀལ་ཏེ་ཡོང་བས་འབྲས་
སྤངས་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱོར་ཡོངས་སུ་ཁོངས་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་མཇེད་འཕྲིན་དེར་མ་བཟོད་པ་གཉིས་ཀྱི་
འབྲལ་རྒྱན་བྱས་ནས། མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེར་གྱི་དང་མདུང་སྡེ་ཆོགས་པས་སྐུར་བསྟོས་ཀྱང་མཆོན་
རྒྱན་ནས་ཕྱག་གི་མེད་པས་ཐབས་ཟད་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ན། མཆོག་སྐུ་ལ་རང་གིས་ད་ནི་དམ་བཅའ་བྱས་
ཟིན་པ་ལྟར་དགོ་ལུན་བསྟན་སྤང་གི་སྐུར་བཞེངས་པའི་དུས་ངོ་མ་དེ་རན་པ་འདྲ་དགོངས་ཏེ་ཁོ་པ་ཆོར་
སྤྱི་ཆེན་ཆེན་པོས་ང་ལ་མཆོན་གྱིས་གཞོད་མི་ཐུབ་ན། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་དབར་ཡོད་པའི་སྟན་
དར་དེས་མགྱིན་པར་དར་རྫོངས་རྒྱབ་འཐུས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པར་ལྟར་ཁོ་པ་ཆོས་འབད་པར་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ཏེ་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་དགོ་ལུན་བསྟན་སྤང་དོ་ཆེ་ལུགས་ལུན་
ཅུལ་ཆེན་པའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་ཇི་སྤྱི་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་མཐའ་མ་མོས་པ་སྤང་མཇེད་ཀྱི་བར་ཇིའི་
བསྟན་སྤང་གི་ཚུལ་དང་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཇེད་པ་སྟོན་ཚུལ་ནམ་ཐར་ནང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་

བར་འདུལ་བྱ་ས་ཡ་མང་པོར་ལས་བཞི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པས་མགོན་སྐྱབས་དཔུང་གཉིན་
རོགས་རམ་གནང་དང་གནང་བཞིན་པའི་རྩལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཡིན་ལ། ཐོག་མའི་ཆར་དྲག་
པོའི་སྐུར་བཞེངས་ཡོད་པའི་གསལ་བརྟུ་བྱར་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་མཐོང་སྣང་དུ་རྟགས་མཚན་འདྲ་མིན་
བྱུང་བ་ནམས་ཞི་བའི་ཆེད་ལྟུ་པ་ཆེན་པོས་སྦྱིན་སྲེག་གཏོར་འཕེན་སོགས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་མཇུག་
རུང་དོན་ཤྲགས་ལྟན་རྩལ་གྱི་ལས་བཞི་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པས་བསྐྱོག་དུ་མེད་པར་གཟིགས་ཏི་
སྒྲ་འགྲོད་ཕྱིས་བསྐྱེམས་གནང་བའི་རྩལ་དུ་འཕྲིན་བསྐྱུལ་མཇུག་ཅིང་སྤྱང་མར་མངའ་གསོལ་མཇུག་མ་
ཐག་ཆོ་འཕུལ་ཀུན་རང་ཞིར་སོང་བ་དང་། མཆོག་སྤུལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་བསོད་ནམས་
དང་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་མཐུས་དྲག་པོའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་ཆ་ཆར་སྐུར་བཞེངས་ཡོད་
སྐབས་ས་ཆ་པལ་བཞིག་ལ་གནས་བཅའ་དགོས་མེད་ནའང་། ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོར་གཏང་རག་
གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བྱ་དགའ་ལྟ་བུ་མཆོན་བྱེད་དུ་རྒྱལ་བ་ལྟུ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བོད་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་
སྒྲེ་པ་གཞུང་གི་མཚན་ཐོག་ནས་དོལ་རྒྱ་མིག་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གཞི་བྱོན་ཆེ་ཞིག་རྟེན་རྩལ་སུ་
ཕུལ་གནང་མཇུག་པ་དང་། བསྐྱར་སྤྱང་འདིའི་འཕྲིན་ལས་ནོ་སྐུར་ཐོགས་པ་མེད་རྩལ་གྱི་མཚན་སྟན་རྒྱ་
ཏོར་བོད་ཀུན་ལ་བྱུང་པས། སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྤྱང་མ་འདིར་
གཟེངས་བསྟོད་དང་འབྲེལ་ལྟ་སའི་སྒྲོ་བདེ་ཁང་གསར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོར་སྒོ་པཌ་མཚན་བྱང་
ཆེད་དུ་འབུལ་གནང་མཇུག་པ་སོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་ཁྱི་འཛོན་བདག་ཆེན་སྒྲ་ཕྱི་རྣམས་
དང་། དགེ་ལྷན་པའི་ཁྱི་འཛོན་དོན་འཆང་སྒྲ་ཕྱི་རྣམ་པས་མཆོན་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་
པ་མང་པོ་བསྐྱར་སྤྱང་དོན་ཤྲགས་ལྟན་རྩལ་འདི་ཉིད་སྤྱང་མའི་གཙོ་བོར་བསྐྱེན་ཅིང་མཆོད་བསྟོད་
འཕྲིན་བཅོལ་བསྐྱང་འཕྲིན་མཇུག་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་ཞིང་ངོ་མཆར་མེད་དུ་
བྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད་དོ། །ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བ་དྲི་ལན་གྱི་རྩལ་དུ་བཀོད་པ་འདི་ཡང་ལྷ་སྐྱོམ་སྐྱེ་བྱིང་བཅུ་

གཉིས་པས་འཇམ་གླིང་འདིར་ཞི་བདེ་ཡུན་གནས་ཆེད་དམ་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་སྤྱོད་པའི་བསྟན་སྲུང་དང་བཅས་
པར་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་དད་གུས་མི་ཉམས་ཤིང་སྒོངས་དད་ཀྱང་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་སྦྱར་བ་དག་ལེགས་
འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག་གྱུ།

བྱུང་ཁེལ་སྐར་ཆེན་ནས་ PFD གྲོག་དེབ་ནང་བཞག